د پوهنې وزارت
د تعلیمي نصاب، د ښوونکو د روزنې
او د ساینس د مرکز معینیت
د تعلیمي نصاب د پراختیا او درسي
کتابونو د تالیف لوی ریاست

د قرآن کریم زده کړه
او
اسلامي ښوونه او روزنه

شپږم ټولگی

ي پـه
ع ده. له

Ketabton.com

د چاپ کال: ۱۳۹۰ هـ . ش.

د پوهنې وزارت
د تعليمي نصاب، د ښوونکو د روزنې
او د ساينس د مرکز معينيت
د تعليمي نصاب د پراختيا او درسي
کتابونو د تاليف لوی رياست

د قرآن کريم زده کړه
او
اسلامي ښوونه او روزنه

شپږم ټولګی

د چاپ کال: ۱۳۹۰ هـ . ش.

(c) ketabton.com: The Digital Library

د کتاب د تاليف، څېړنې او تدقيق کميټې

ليکوال: سرمؤلف الحاج مولوي بسم الله بختيار د اسلامي علومو د ديپارتمنت علمي او مسلکي غړی.

سلاکاره کميټه:

۱_ دکتور احسان الله د اسلامي علومو د ديپارتمنت آمر.

۲_ سرمؤلف الحاج بسم الله بختيار د اسلامي علومو د ديپارتمنت علمي او مسلکي غړی

۳_ عبدالرقيب جهيد د اسلامي علومو د ديپارتمنت علمي او مسلکي غړی.

۴_ سرمؤلف محمد انيس يونس د عربي ژبې او ادبياتو د ديپارتمنت آمر .

۵_مولوي عبدالوکيل د اسلامي علومو د ديپارتمنت علمي او مسلکي غړی.

٦_ مؤلف شير احمد مسعودی د اسلامي علومو د ديپارتمنت علمي او مسلکي غړی.

۷_استاد رقيب الله ابراهيمي د اسلامي علومو د د يپارتمنت علمي او مسلکي غړی.

۸_مايل آقا متقي د اسلامي علومو د د يپارتمنت علمي او مسلکي غړی.

د څېړنې او تدقيق کمېټه:

۱_ پوهاند عبدالسلام عظيمي قاضي القضات او د سترې محکمې رئيس.

۲_ قضاوت پوه استاد قيام الدين کشاف.

۳_ قاضي نذير احمد حنفي د ولسي جرګې د تقنين کميسيون مرستيال.

۴_ مولوي عبدالعزيز د ولسي جرګې د ديني ، پوهنې او لوړو زده کړو د کميسيون غړی .

۵_ کرامت الله صديق د حج او اوقافو وزارت د تدقيق کميسيون رئيس.

٦_ مولوي عين النعيم فيضي د علماؤ د سراسري شورا غړی .

۷_ مولوي عنايت الله بليغ د علماؤ د سراسري شورا غړی .

د محتوياتو، سياسي، فرهنګي، او ديني برخو د څېړنې او کره کتنې کمېټه:

۱. ډاکټر عطاء الله واحديار د پوهنې وزارت ستر سلاکار او د نشراتو رئيس.

۲. دکتور محمد يوسف نيازی د پوهنې وزارت لوی سلا کار.

د څېړنې او تدقيق د څارنې کمېټه:

- دکتور اسدالله محقق د تعليمي نصاب د پراختيا، د ښوونکو د روزنې او د ساينس مرکز معين
- دکتور شېر علي ظريفي د تعليمي نصاب د پراختيا د پروژې مسؤول
- د سرمؤلف مرستيال عبدالظاهر ګلستاني د تعليمي نصاب د پراختيا او درسي کتابونو د تاليف لوی رئيس

کمپوز او ډيزاين: رحمت الله غفاری او حميدالله غفاري

د مطالبو فهرست

شماره	عنوان	صفحه
۱	د قرآن کريم د زده کړې مضمون	۱ ــــــــــ ۱٦
۲	د اسلامي ښوونې او روزنې مضمون : لومړی فصل : عقايد	۱۷ ــــــــــ ۲۸
۳	دويم فصل : فقه	۲۹ ــــــــــ ۴۹
۴	دريم فصل : اخلاق	۵۰ ــــــــــ ٦۰

(c) ketabton.com: The Digital Library

(c) ketabton.com: The Digital Library

بسم الله الرحمن الرحیم

د پوهنې د وزیر پیغام

گرانو ښوونکو او زده کوونکو،

ښوونه او روزنه د هر هېواد د پراختیا او پرمختګ بنسټ جوړوي. تعلیمي نصاب د ښوونې او روزنې مهم توکی دی چې د علمي پرمختګ او ټولنې د اړتیاوو له مخې رامنځته کیږي. څرګنده ده چې علمي پرمختګ او ټولنیزې اړتیاوې تل د بدلون په حال کې وي. له دې امله لازمه ده چې تعلیمي نصاب هم علمي او رغنده انکشاف ومومي. البته نه ښایي چې تعلیمي نصاب د سیاسي بدلونونو او د اشخاصو د نظریو او هیلو تابع شي.

دا کتاب چې نن ستاسو په لاس کې دی، پر همدې ارزښتونو چمتو او ترتیب شوی دی. علمي ګټورې موضوعګانې پکې زیاتې شوې دي. د زده کړې په بهیر کې د زده کوونکو فعال ساتل د تدریسي پلان برخه ګرځیدلې ده.

هیله من یم دا کتاب له لارښوونو او تعلیمي پلان سره سم د فعالې زده کړې د میتودونو د کارولو له لارې تدریس شي او د زده‌کوونکو میندې او پلرونه هم د خپلو لوڼو او زامنو په باکیفیته ښوونه او روزنه کې پرله پسې ګډه مرسته وکړي چې د پوهنې د نظام هیلې ترسره شي او زده‌کوونکو او هېواد ته ښې برياوې ور په برخه کړي.

زه پر دې ټکي پوره باور لرم چې زموږ ګران استادان او ښوونکي د تعلیمي نصاب په رغنده پلي کولو کې ستره دنده او دروند مسؤولیت لري.

د پوهنې وزارت تل زیار کاږي چې د پوهنې تعلیمي نصاب د اسلام د سپېڅلي دین له بنسټونو، د وطن دوستی د پاک حس په ساتلو او علمي معیارونو سره سم د ټولنې د څرګندو اړتیاوو له مخې پراختیا ومومي.

په دې ډګر کې د هېواد له ټولو علمي شخصیتونو، د ښوونې او روزنې له پوهانو او د زده‌کوونکو له میندو او پلرونو څخه هیله لرم چې د خپلو نظریو او رغنده وړاندیزونو له لارې زموږ له مؤلفانو سره د درسي کتابونو په لا ښه تالیف کې مرسته وکړي.

له ټولو هغو پوهانو څخه چې ددې کتاب په چمتو کولو او ترتیب کې یې مرسته کړې، له ملي او نړیوالو درنو موسسو، او نورو ملګرو هېوادونو څخه چې د نوي تعلیمي نصاب په چمتو کولو او تدوین او د درسي کتابونو په چاپ او وېش کې یې مرسته کړې ده، مننه او درناوی کوم.

ومن الله التوفیق

فاروق وردګ

د افغانستان د اسلامي جمهوریت د پوهنې وزیر

(c) ketabton.com: The Digital Library

(c) ketabton.com: The Digital Library

د قـــــرآن کــــــریم د زده کړې مضمون

د یادولو برخه (۱)

<u>لومړی لوست:</u>

د مخکینېو یاد شوو سورتونو لکه : الفاتحه، الناس، الاخلاص، المسد، النصر، الکافرون الکوثر او الماعون بیا تکرارول.

<u>دویم لوست:</u>

د مخکینېو یاد شوو سورتونو بیا تکرارول لکه: قریش ، الفیل، الهمزة، العصر، التکاثر، القارعه، العادیات او الزلزلة.

<u>دریېم لوست:</u>

د القدر سورت (له تجوید سره تلاوت او یادول)

أَعُوذُ بِاللَّهِ مِنَ الشَّيْطَانِ الرَّجِيمِ

بِسْمِ اللّٰهِ الرَّحْمٰنِ الرَّحِيْمِ
إِنَّآ أَنزَلْنٰهُ فِى لَيْلَةِ الْقَدْرِ ﴿١﴾ وَمَآ أَدْرٰىكَ مَا لَيْلَةُ الْقَدْرِ ﴿٢﴾ لَيْلَةُ
الْقَدْرِ خَيْرٌ مِّنْ أَلْفِ شَهْرٍ ﴿٣﴾ تَنَزَّلُ الْمَلٰٓئِكَةُ وَالرُّوحُ فِيهَا
بِإِذْنِ رَبِّهِم مِّن كُلِّ أَمْرٍ ﴿٤﴾ سَلٰمٌ هِىَ حَتّٰى مَطْلَعِ الْفَجْرِ ﴿٥﴾

ځلورم او پنځم لوست:

د التّين سورت (له تجويد سره تلاوت او يادول)

أَعُوذُ بِاللَّهِ مِنَ الشَّيْطَانِ الرَّجِيمِ

بِسْمِ اللّٰهِ الرَّحْمٰنِ الرَّحِيْمِ ○
وَالتِّيْنِ وَالزَّيْتُوْنِ ﴿١﴾ وَطُوْرِ سِيْنِيْنَ ﴿٢﴾ وَهٰذَا الْبَلَدِ الْاَمِيْنِ ﴿٣﴾
لَقَدْ خَلَقْنَا الْاِنْسَانَ فِيْٓ اَحْسَنِ تَقْوِيْمٍ ﴿٤﴾ ثُمَّ رَدَدْنٰهُ اَسْفَلَ
سٰفِلِيْنَ ﴿٥﴾ اِلَّا الَّذِيْنَ اٰمَنُوْا وَعَمِلُوا الصّٰلِحٰتِ فَلَهُمْ اَجْرٌ غَيْرُ مَمْنُوْنٍ ﴿٦﴾
فَمَا يُكَذِّبُكَ بَعْدُ بِالدِّيْنِ ﴿٧﴾ اَلَيْسَ اللّٰهُ بِاَحْكَمِ الْحٰكِمِيْنَ ﴿٨﴾

د تلاوت برخه (۱)

شپږم لوست:

د المطففين سورت له (۱ _ ۱ ۱) ايتونه (له تجويد سره تلاوت)

أَعُوذُ بِاللَّهِ مِنَ الشَّيْطَانِ الرَّجِيمِ

بِسْمِ اللّٰهِ الرَّحْمٰنِ الرَّحِيْمِ ○
وَيْلٌ لِّلْمُطَفِّفِيْنَ ﴿١﴾ الَّذِيْنَ اِذَا اكْتَالُوْا عَلَى النَّاسِ يَسْتَوْفُوْنَ ﴿٢﴾
وَاِذَا كَالُوْهُمْ اَوْ وَّزَنُوْهُمْ يُخْسِرُوْنَ ﴿٣﴾ اَلَا يَظُنُّ اُولٰٓئِكَ اَنَّهُمْ
مَّبْعُوْثُوْنَ ﴿٤﴾ لِيَوْمٍ عَظِيْمٍ ﴿٥﴾ يَّوْمَ يَقُوْمُ النَّاسُ لِرَبِّ
الْعٰلَمِيْنَ ﴿٦﴾ كَلَّآ اِنَّ كِتٰبَ الْفُجَّارِ لَفِيْ سِجِّيْنٍ ﴿٧﴾ وَمَآ اَدْرٰىكَ
مَا سِجِّيْنٌ ﴿٨﴾ كِتٰبٌ مَّرْقُوْمٌ ﴿٩﴾ وَيْلٌ يَّوْمَئِذٍ لِّلْمُكَذِّبِيْنَ ﴿١٠﴾
الَّذِيْنَ يُكَذِّبُوْنَ بِيَوْمِ الدِّيْنِ ﴿١١﴾

(c) ketabton.com: The Digital Library

<u>اووم لوست :</u>

د المطففین سورت له (۱۲ ___ ۱۷) ایتونه (له تجوید سره تلاوت)

وَمَا يُكَذِّبُ بِهِۦٓ إِلَّا كُلُّ مُعْتَدٍ أَثِيمٍ ﴿١٢﴾ إِذَا تُتْلَىٰ عَلَيْهِ
ءَايَٰتُنَا قَالَ أَسَٰطِيرُ ٱلْأَوَّلِينَ ﴿١٣﴾ كَلَّا ۖ بَلْ ۜ رَانَ عَلَىٰ
قُلُوبِهِم مَّا كَانُوا۟ يَكْسِبُونَ ﴿١٤﴾ كَلَّآ إِنَّهُمْ عَن رَّبِّهِمْ يَوْمَئِذٍ
لَّمَحْجُوبُونَ ﴿١٥﴾ ثُمَّ إِنَّهُمْ لَصَالُوا۟ ٱلْجَحِيمِ ﴿١٦﴾ ثُمَّ يُقَالُ
هَٰذَا ٱلَّذِى كُنتُم بِهِۦ تُكَذِّبُونَ ﴿١٧﴾

<u>اتم لوست:</u>

د المطففین سورت له(۱۸ _ ۲۸) ایتونه (له تجوید سره تلاوت)

كَلَّآ إِنَّ كِتَٰبَ ٱلْأَبْرَارِ لَفِى عِلِّيِّينَ ﴿١٨﴾ وَمَآ أَدْرَىٰكَ مَا عِلِّيُّونَ ﴿١٩﴾
كِتَٰبٌ مَّرْقُومٌ ﴿٢٠﴾ يَشْهَدُهُ ٱلْمُقَرَّبُونَ ﴿٢١﴾ إِنَّ ٱلْأَبْرَارَ لَفِى
نَعِيمٍ ﴿٢٢﴾ عَلَى ٱلْأَرَآئِكِ يَنظُرُونَ ﴿٢٣﴾ تَعْرِفُ فِى وُجُوهِهِمْ
نَضْرَةَ ٱلنَّعِيمِ ﴿٢٤﴾ يُسْقَوْنَ مِن رَّحِيقٍ مَّخْتُومٍ ﴿٢٥﴾ خِتَٰمُهُۥ
مِسْكٌ ۚ وَفِى ذَٰلِكَ فَلْيَتَنَافَسِ ٱلْمُتَنَٰفِسُونَ ﴿٢٦﴾ وَ
مِزَاجُهُۥ مِن تَسْنِيمٍ ﴿٢٧﴾ عَيْنًا يَشْرَبُ بِهَا ٱلْمُقَرَّبُونَ ﴿٢٨﴾

(c) ketabton.com: The Digital Library

نهم لوست:

د المطففين سورت له (۲۹ ـــ ۳۶) ایتونه (له تجوید سره تلاوت)

إِنَّ الَّذِينَ أَجْرَمُوا كَانُوا مِنَ الَّذِينَ آمَنُوا يَضْحَكُونَ ﴿٢٩﴾
وَإِذَا مَرُّوا بِهِمْ يَتَغَامَزُونَ ﴿٣٠﴾ وَإِذَا انْقَلَبُوا إِلَىٰ
أَهْلِهِمُ انْقَلَبُوا فَكِهِينَ ﴿٣١﴾ وَإِذَا رَأَوْهُمْ قَالُوا إِنَّ
هَٰؤُلَاءِ لَضَالُّونَ ﴿٣٢﴾ وَمَا أُرْسِلُوا عَلَيْهِمْ حَافِظِينَ ﴿٣٣﴾
فَالْيَوْمَ الَّذِينَ آمَنُوا مِنَ الْكُفَّارِ يَضْحَكُونَ ﴿٣٤﴾ عَلَى
الْأَرَائِكِ يَنْظُرُونَ ﴿٣٥﴾ هَلْ ثُوِّبَ الْكُفَّارُ مَا كَانُوا يَفْعَلُونَ ﴿٣٦﴾

د یادولو برخه (۲)

لسم لوست:

د التکاثر، القارعه، العادیات، الزلزلة، القدر، او التین سورتونو له یاده تکرارول.

یوولسم لوست:

د الانشراح سورت (له تجوید سره تلاوت او یادول)

أَعُوذُ بِاللَّهِ مِنَ الشَّيْطَانِ الرَّجِيمِ

بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَٰنِ الرَّحِيمِ
أَلَمْ نَشْرَحْ لَكَ صَدْرَكَ ﴿١﴾ وَوَضَعْنَا عَنْكَ وِزْرَكَ ﴿٢﴾
الَّذِي أَنْقَضَ ظَهْرَكَ ﴿٣﴾ وَرَفَعْنَا لَكَ ذِكْرَكَ ﴿٤﴾ فَإِنَّ مَعَ
الْعُسْرِ يُسْرًا ﴿٥﴾ إِنَّ مَعَ الْعُسْرِ يُسْرًا ﴿٦﴾ فَإِذَا فَرَغْتَ فَانْصَبْ ﴿٧﴾
وَإِلَىٰ رَبِّكَ فَارْغَبْ ﴿٨﴾

(c) ketabton.com: The Digital Library

د تلاوت برخه (۲)

دولسم لوست:

د الانفطارسورت له (۱ــــ ۱۲) ایتونه (له تجوید سره تلاوت)

أَعُوذُ بِاللَّهِ مِنَ الشَّيْطَانِ الرَّجِيمِ

بِسْمِ اللهِ الرَّحْمٰنِ الرَّحِيْمِ ○
إِذَا السَّمَآءُ انْفَطَرَتْ ﴿١﴾ وَإِذَا الْكَوَاكِبُ انْتَثَرَتْ ﴿٢﴾ وَإِذَا الْبِحَارُ
فُجِّرَتْ ﴿٣﴾ وَإِذَا الْقُبُوْرُ بُعْثِرَتْ ﴿٤﴾ عَلِمَتْ نَفْسٌ مَّا قَدَّمَتْ وَأَخَّرَتْ ﴿٥﴾
يٰٓأَيُّهَا الْإِنْسَانُ مَا غَرَّكَ بِرَبِّكَ الْكَرِيْمِ ﴿٦﴾ الَّذِيْ خَلَقَكَ
فَسَوّٰىكَ فَعَدَلَكَ ﴿٧﴾ فِيْٓ أَيِّ صُوْرَةٍ مَّا شَآءَ رَكَّبَكَ ﴿٨﴾ كَلَّا بَلْ
تُكَذِّبُوْنَ بِالدِّيْنِ ﴿٩﴾ وَإِنَّ عَلَيْكُمْ لَحٰفِظِيْنَ ﴿١٠﴾ كِرَامًا كَاتِبِيْنَ ﴿١١﴾
يَعْلَمُوْنَ مَا تَفْعَلُوْنَ ﴿١٢﴾

دیارلسم لوست:

د الانفطارسورت له (۱۳ــــ ۱۹) ایتونه (له تجوید سره تلاوت)

إِنَّ الْأَبْرَارَ لَفِيْ نَعِيْمٍ ﴿١٣﴾ وَإِنَّ الْفُجَّارَ لَفِيْ جَحِيْمٍ ﴿١٤﴾
يَّصْلَوْنَهَا يَوْمَ الدِّيْنِ ﴿١٥﴾ وَمَا هُمْ عَنْهَا بِغَآئِبِيْنَ ﴿١٦﴾
وَمَآ أَدْرٰىكَ مَا يَوْمُ الدِّيْنِ ﴿١٧﴾ ثُمَّ مَآ أَدْرٰىكَ مَا يَوْمُ الدِّيْنِ ﴿١٨﴾
يَوْمَ لَا تَمْلِكُ نَفْسٌ لِّنَفْسٍ شَيْئًا وَالْأَمْرُ يَوْمَئِذٍ لِّلّٰهِ ﴿١٩﴾

(c) ketabton.com: The Digital Library

ځوارلسم لوست:

د التکویر سورت له (١ــــ ١٤) ایتونه (له تجوید سره تلاوت)

أَعُوذُ بِاللَّهِ مِنَ الشَّيْطَانِ الرَّجِيمِ

بِسْمِ اللّٰهِ الرَّحْمٰنِ الرَّحِيْمِ
إِذَا الشَّمْسُ كُوِّرَتْ ﴿١﴾ وَإِذَا النُّجُومُ انْكَدَرَتْ ﴿٢﴾ وَإِذَا الْجِبَالُ
سُيِّرَتْ ﴿٣﴾ وَإِذَا الْعِشَارُ عُطِّلَتْ ﴿٤﴾ وَإِذَا الْوُحُوشُ
حُشِرَتْ ﴿٥﴾ وَإِذَا الْبِحَارُ سُجِّرَتْ ﴿٦﴾ وَإِذَا النُّفُوسُ زُوِّجَتْ ﴿٧﴾
وَإِذَا الْمَوْءُودَةُ سُئِلَتْ ﴿٨﴾ بِأَيِّ ذَنْبٍ قُتِلَتْ ﴿٩﴾ وَإِذَا الصُّحُفُ
نُشِرَتْ ﴿١٠﴾ وَإِذَا السَّمَاءُ كُشِطَتْ ﴿١١﴾ وَإِذَا الْجَحِيمُ سُعِّرَتْ ﴿١٢﴾
وَإِذَا الْجَنَّةُ أُزْلِفَتْ ﴿١٣﴾ عَلِمَتْ نَفْسٌ مَا أَحْضَرَتْ ﴿١٤﴾

پنځلسم لوست:

د التکویر سورت له (١٥ــ ٢٩)ایتونه (له تجوید سره تلاوت)

فَلَا أُقْسِمُ بِالْخُنَّسِ ﴿١٥﴾ الْجَوَارِ الْكُنَّسِ ﴿١٦﴾ وَاللَّيْلِ إِذَا عَسْعَسَ ﴿١٧﴾
وَالصُّبْحِ إِذَا تَنَفَّسَ ﴿١٨﴾ إِنَّهُ لَقَوْلُ رَسُولٍ كَرِيمٍ ﴿١٩﴾ ذِي
قُوَّةٍ عِنْدَ ذِي الْعَرْشِ مَكِينٍ ﴿٢٠﴾ مُطَاعٍ ثَمَّ أَمِينٍ ﴿٢١﴾ وَ
مَا صَاحِبُكُمْ بِمَجْنُونٍ ﴿٢٢﴾ وَلَقَدْ رَآهُ بِالْأُفُقِ الْمُبِينِ ﴿٢٣﴾
وَمَا هُوَ عَلَى الْغَيْبِ بِضَنِينٍ ﴿٢٤﴾ وَمَا هُوَ بِقَوْلِ شَيْطَانٍ
رَجِيمٍ ﴿٢٥﴾ فَأَيْنَ تَذْهَبُونَ ﴿٢٦﴾ إِنْ هُوَ إِلَّا ذِكْرٌ لِلْعَالَمِينَ ﴿٢٧﴾
لِمَنْ شَاءَ مِنْكُمْ أَنْ يَسْتَقِيمَ ﴿٢٨﴾ وَمَا تَشَاءُونَ إِلَّا أَنْ
يَشَاءَ اللَّهُ رَبُّ الْعَالَمِينَ ﴿٢٩﴾

(c) ketabton.com: The Digital Library

(c) ketabton.com: The Digital Library

شپاړسم لوست:

د عبس سورت له (١ــ١٦) ایتونه (له تجوید سره تلاوت)

أَعُوذُ بِاللَّهِ مِنَ الشَّيْطَانِ الرَّجِيمِ

بِسْمِ اللّٰهِ الرَّحْمٰنِ الرَّحِيْمِ
عَبَسَ وَتَوَلّٰىٓ (١) اَنْ جَآءَهُ الْاَعْمٰى (٢) وَمَا يُدْرِيْكَ لَعَلَّهٗ
يَزَّكّٰىٓ (٣) اَوْ يَذَّكَّرُ فَتَنْفَعَهُ الذِّكْرٰى (٤) اَمَّا مَنِ اسْتَغْنٰى (٥)
فَاَنْتَ لَهٗ تَصَدّٰى (٦) وَمَا عَلَيْكَ اَلَّا يَزَّكّٰى (٧) وَاَمَّا مَنْ
جَآءَكَ يَسْعٰى (٨) وَهُوَ يَخْشٰى (٩) فَاَنْتَ عَنْهُ تَلَهّٰى (١٠) كَلَّآ
اِنَّهَا تَذْكِرَةٌ (١١) فَمَنْ شَآءَ ذَكَرَهٗ (١٢) فِيْ صُحُفٍ مُّكَرَّمَةٍ (١٣)
مَّرْفُوْعَةٍ مُّطَهَّرَةٍ (١٤) بِاَيْدِيْ سَفَرَةٍ (١٥) كِرَامٍ بَرَرَةٍ (١٦)

اووه لسم لوست:

د عبس سورت له (١٧ــــ٣٢) ایتونه (له تجوید سره تلاوت)

قُتِلَ الْاِنْسَانُ مَآ اَكْفَرَهٗ (١٧) مِنْ اَيِّ شَيْءٍ خَلَقَهٗ (١٨)
مِنْ نُّطْفَةٍ خَلَقَهٗ فَقَدَّرَهٗ (١٩) ثُمَّ السَّبِيْلَ يَسَّرَهٗ (٢٠)
ثُمَّ اَمَاتَهٗ فَاَقْبَرَهٗ (٢١) ثُمَّ اِذَا شَآءَ اَنْشَرَهٗ (٢٢) كَلَّا لَمَّا يَقْضِ مَآ
اَمَرَهٗ (٢٣) فَلْيَنْظُرِ الْاِنْسَانُ اِلٰى طَعَامِهٖٓ (٢٤) اَنَّا صَبَبْنَا الْمَآءَ
صَبًّا (٢٥) ثُمَّ شَقَقْنَا الْاَرْضَ شَقًّا (٢٦) فَاَنْۢبَتْنَا فِيْهَا حَبًّا (٢٧) وَّ
عِنَبًا وَّقَضْبًا (٢٨) وَّزَيْتُوْنًا وَّنَخْلًا (٢٩) وَّحَدَآئِقَ غُلْبًا (٣٠) وَّفَاكِهَةً
وَّاَبًّا (٣١) مَّتَاعًا لَّكُمْ وَلِاَنْعَامِكُمْ (٣٢)

آتلسم لوست:

د عبس سورت له (٣٣___ ٤٢) ایتونه (له تجوید سره تلاوت)

فَإِذَا جَاءَتِ الصَّآخَّةُ ﴿٣٣﴾ يَوْمَ يَفِرُّ الْمَرْءُ مِنْ أَخِيهِ ﴿٣٤﴾
وَأُمِّهِ وَأَبِيهِ ﴿٣٥﴾ وَصَاحِبَتِهِ وَبَنِيهِ ﴿٣٦﴾ لِكُلِّ امْرِئٍ مِّنْهُمْ
يَوْمَئِذٍ شَأْنٌ يُغْنِيهِ ﴿٣٧﴾ وُجُوهٌ يَوْمَئِذٍ مُّسْفِرَةٌ ﴿٣٨﴾
ضَاحِكَةٌ مُّسْتَبْشِرَةٌ ﴿٣٩﴾ وَوُجُوهٌ يَوْمَئِذٍ عَلَيْهَا غَبَرَةٌ ﴿٤٠﴾
تَرْهَقُهَا قَتَرَةٌ ﴿٤١﴾ أُولَٰئِكَ هُمُ الْكَفَرَةُ الْفَجَرَةُ ﴿٤٢﴾

د یادولو برخه (۳)

نولسم لوست:

د القارعه، العادیات او الزلزلة د سورتونو له یاده تکرارول.

شلم لوست:

د القدر، التین او الانشراح د سورتونو له یاده تکرارول.

یو ویشتم لوست:

د الضحی سورت له (۱___ ٥)ایتونه (له تجوید سره تلاوت او یادول)

أَعُوذُ بِاللَّهِ مِنَ الشَّيْطَانِ الرَّجِيمِ

بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَٰنِ الرَّحِيمِ
وَالضُّحَىٰ ﴿١﴾ وَاللَّيْلِ إِذَا سَجَىٰ ﴿٢﴾ مَا وَدَّعَكَ رَبُّكَ وَمَا قَلَىٰ ﴿٣﴾
وَلَلْآخِرَةُ خَيْرٌ لَّكَ مِنَ الْأُولَىٰ ﴿٤﴾ وَلَسَوْفَ يُعْطِيكَ رَبُّكَ
فَتَرْضَىٰ ﴿٥﴾

(c) ketabton.com: The Digital Library

دوه ویشتم لوست:

د الضحی سورت له (٦ _ ١ ١) ایتونه (له تجوید سره تلاوت او یادول)

أَلَمْ يَجِدْكَ يَتِيمًا فَآوَىٰ ﴿٦﴾ وَوَجَدَكَ ضَالًّا فَهَدَىٰ ﴿٧﴾
وَوَجَدَكَ عَائِلًا فَأَغْنَىٰ ﴿٨﴾ فَأَمَّا الْيَتِيمَ فَلَا تَقْهَرْ ﴿٩﴾
وَأَمَّا السَّائِلَ فَلَا تَنْهَرْ ﴿١٠﴾ وَأَمَّا بِنِعْمَةِ رَبِّكَ فَحَدِّثْ ﴿١١﴾

د تلاوت برخه (۳)

درویشتم لوست:

د النازعات سورت له (١___ ١٤) ایتونه (له تجوید سره تلاوت)

أَعُوذُ بِاللَّهِ مِنَ الشَّيْطَانِ الرَّجِيمِ

بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَٰنِ الرَّحِيمِ
وَالنَّازِعَاتِ غَرْقًا ﴿١﴾ وَالنَّاشِطَاتِ نَشْطًا ﴿٢﴾ وَالسَّابِحَاتِ سَبْحًا ﴿٣﴾
فَالسَّابِقَاتِ سَبْقًا ﴿٤﴾ فَالْمُدَبِّرَاتِ أَمْرًا ﴿٥﴾ يَوْمَ تَرْجُفُ
الرَّاجِفَةُ ﴿٦﴾ تَتْبَعُهَا الرَّادِفَةُ ﴿٧﴾ قُلُوبٌ يَوْمَئِذٍ وَاجِفَةٌ ﴿٨﴾
أَبْصَارُهَا خَاشِعَةٌ ﴿٩﴾ يَقُولُونَ أَإِنَّا لَمَرْدُودُونَ فِي الْحَافِرَةِ ﴿١٠﴾
أَإِذَا كُنَّا عِظَامًا نَّخِرَةً ﴿١١﴾ قَالُوا تِلْكَ إِذًا كَرَّةٌ خَاسِرَةٌ ﴿١٢﴾
فَإِنَّمَا هِيَ زَجْرَةٌ وَاحِدَةٌ ﴿١٣﴾ فَإِذَا هُم بِالسَّاهِرَةِ ﴿١٤﴾

(c) ketabton.com: The Digital Library

(c) ketabton.com: The Digital Library

<u>څلیرویشتم لوست:</u>

د النازعات سورت له (۱۵__۲۵) ایتونه (له تجوید سره تلاوت)

هَلْ أَتَاكَ حَدِيثُ مُوسَىٰ ﴿١٥﴾ إِذْ نَادَاهُ رَبُّهُ بِالْوَادِ الْمُقَدَّسِ طُوًى ﴿١٦﴾
اذْهَبْ إِلَىٰ فِرْعَوْنَ إِنَّهُ طَغَىٰ ﴿١٧﴾ فَقُلْ هَل لَّكَ إِلَىٰ أَن تَزَكَّىٰ ﴿١٨﴾
وَأَهْدِيَكَ إِلَىٰ رَبِّكَ فَتَخْشَىٰ ﴿١٩﴾ فَأَرَاهُ الْآيَةَ الْكُبْرَىٰ ﴿٢٠﴾ فَكَذَّبَ
وَعَصَىٰ ﴿٢١﴾ ثُمَّ أَدْبَرَ يَسْعَىٰ ﴿٢٢﴾ فَحَشَرَ فَنَادَىٰ ﴿٢٣﴾ فَقَالَ أَنَا رَبُّكُمُ
الْأَعْلَىٰ ﴿٢٤﴾ فَأَخَذَهُ اللَّهُ نَكَالَ الْآخِرَةِ وَالْأُولَىٰ ﴿٢٥﴾

<u>پنځه ویشتم لوست:</u>

د النازعات سورت له (۲۶___۳۳) ایتونه (له تجوید سره تلاوت)

إِنَّ فِي ذَٰلِكَ لَعِبْرَةً لِّمَن يَخْشَىٰ ﴿٢٦﴾ أَأَنتُمْ أَشَدُّ خَلْقًا أَمِ
السَّمَاءُ بَنَاهَا ﴿٢٧﴾ رَفَعَ سَمْكَهَا فَسَوَّاهَا ﴿٢٨﴾ وَأَغْطَشَ
لَيْلَهَا وَأَخْرَجَ ضُحَاهَا ﴿٢٩﴾ وَالْأَرْضَ بَعْدَ ذَٰلِكَ
دَحَاهَا ﴿٣٠﴾ أَخْرَجَ مِنْهَا مَاءَهَا وَمَرْعَاهَا ﴿٣١﴾ وَالْجِبَالَ
أَرْسَاهَا ﴿٣٢﴾ مَتَاعًا لَّكُمْ وَلِأَنْعَامِكُمْ ﴿٣٣﴾

شپږ ويشتم لوست:

د النازعات سورت له(٣٤___ ٤١) ايتونه (له تجويد سره تلاوت)

فَإِذَا جَآءَتِ الطَّآمَّةُ الْكُبْرٰى ﴿٣٤﴾ يَوْمَ يَتَذَكَّرُ
الْإِنْسَانُ مَا سَعٰى ﴿٣٥﴾ وَبُرِّزَتِ الْجَحِيمُ لِمَنْ يَّرٰى ﴿٣٦﴾
فَأَمَّا مَنْ طَغٰى ﴿٣٧﴾ وَاٰثَرَ الْحَيٰوةَ الدُّنْيَا ﴿٣٨﴾ فَإِنَّ
الْجَحِيمَ هِيَ الْمَأْوٰى ﴿٣٩﴾ وَأَمَّا مَنْ خَافَ مَقَامَ رَبِّهٖ وَ
نَهَى النَّفْسَ عَنِ الْهَوٰى ﴿٤٠﴾ فَإِنَّ الْجَنَّةَ هِيَ الْمَأْوٰى ﴿٤١﴾

اووه ويشتم لوست:

د النازعات سورت له (٤٢___ ٤٦) ايتونه (له تجويد سره تلاوت)

يَسْـَٔلُونَكَ عَنِ السَّاعَةِ أَيَّانَ مُرْسٰهَا ﴿٤٢﴾ فِيمَ أَنْتَ مِنْ ذِكْرٰهَا ﴿٤٣﴾
إِلٰى رَبِّكَ مُنْتَهٰهَا ﴿٤٤﴾ إِنَّمَا أَنْتَ مُنْذِرُ مَنْ يَّخْشٰهَا ﴿٤٥﴾ كَأَنَّهُمْ
يَوْمَ يَرَوْنَهَا لَمْ يَلْبَثُوٓا إِلَّا عَشِيَّةً أَوْ ضُحٰهَا ﴿٤٦﴾

(c) ketabton.com: The Digital Library

(c) ketabton.com: The Digital Library

اته ویشتم لوست:

د النبا سورت له (۱ ـــــ ۱۰) ایتونه (له تجوید سره تلاوت)

أَعُوذُ بِاللَّهِ مِنَ الشَّيْطَانِ الرَّجِيمِ

بِسْمِ اللّٰهِ الرَّحْمٰنِ الرَّحِيْمِ
عَمَّ يَتَسَآءَلُوْنَ ﴿۱﴾ عَنِ النَّبَاِ الْعَظِيْمِ ﴿۲﴾ الَّذِيْ هُمْ
فِيْهِ مُخْتَلِفُوْنَ ﴿۳﴾ كَلَّا سَيَعْلَمُوْنَ ﴿۴﴾ ثُمَّ كَلَّا سَيَعْلَمُوْنَ ﴿۵﴾ اَلَمْ
نَجْعَلِ الْاَرْضَ مِهٰدًا ﴿۶﴾ وَّالْجِبَالَ اَوْتَادًا ﴿۷﴾ وَّخَلَقْنٰكُمْ
اَزْوَاجًا ﴿۸﴾ وَّجَعَلْنَا نَوْمَكُمْ سُبَاتًا ﴿۹﴾ وَّجَعَلْنَا الَّيْلَ لِبَاسًا ﴿۱۰﴾

نهه ویشتم لوست:

د النبا سورت له (۱۱ ـــــ ۱٦) ایتونه (له تجوید سره تلاوت)

وَّجَعَلْنَا النَّهَارَ مَعَاشًا ﴿۱۱﴾ وَبَنَيْنَا فَوْقَكُمْ سَبْعًا شِدَادًا ﴿۱۲﴾ وَّ
جَعَلْنَا سِرَاجًا وَّهَّاجًا ﴿۱۳﴾ وَّاَنْزَلْنَا مِنَ الْمُعْصِرٰتِ مَآءً
ثَجَّاجًا ﴿۱۴﴾ لِّنُخْرِجَ بِهٖ حَبًّا وَّنَبَاتًا ﴿۱۵﴾ وَّجَنّٰتٍ اَلْفَافًا ﴿۱۶﴾

دیرشم لوست:

د النبا سورت له (۱۷ ـــــ ۲۳) ایتونه (له تجوید سره تلاوت)

اِنَّ يَوْمَ الْفَصْلِ كَانَ مِيْقَاتًا ﴿۱۷﴾ يَّوْمَ يُنْفَخُ فِي الصُّوْرِ
فَتَاْتُوْنَ اَفْوَاجًا ﴿۱۸﴾ وَّفُتِحَتِ السَّمَآءُ فَكَانَتْ اَبْوَابًا ﴿۱۹﴾ وَّ
سُيِّرَتِ الْجِبَالُ فَكَانَتْ سَرَابًا ﴿۲۰﴾ اِنَّ جَهَنَّمَ كَانَتْ
مِرْصَادًا ﴿۲۱﴾ لِّلطّٰغِيْنَ مَاٰبًا ﴿۲۲﴾ لّٰبِثِيْنَ فِيْهَآ اَحْقَابًا ﴿۲۳﴾

<u>يودېرشم لوست:</u>

د النبا سورت له (٢٤ ـــــ ٣٠) ایتونه (له تجوید سره تلاوت)

لَا يَذُوقُونَ فِيهَا بَرْدًا وَلَا شَرَابًا ﴿٢٤﴾ إِلَّا حَمِيمًا وَغَسَّاقًا ﴿٢٥﴾
جَزَاءً وِفَاقًا ﴿٢٦﴾ إِنَّهُمْ كَانُوا لَا يَرْجُونَ حِسَابًا ﴿٢٧﴾
وَكَذَّبُوا بِآيَاتِنَا كِذَّابًا ﴿٢٨﴾ وَكُلَّ شَيْءٍ أَحْصَيْنَاهُ كِتَابًا ﴿٢٩﴾
فَذُوقُوا فَلَنْ نَزِيدَكُمْ إِلَّا عَذَابًا ﴿٣٠﴾

<u>دوه دېرشم لوست:</u>

د النباسورت له (٣١ ـــــ ٣٧) ایتونه (له تجوید سره تلاوت)

إِنَّ لِلْمُتَّقِينَ مَفَازًا ﴿٣١﴾ حَدَائِقَ وَأَعْنَابًا ﴿٣٢﴾ وَكَوَاعِبَ
أَتْرَابًا ﴿٣٣﴾ وَكَأْسًا دِهَاقًا ﴿٣٤﴾ لَا يَسْمَعُونَ فِيهَا لَغْوًا
وَلَا كِذَّابًا ﴿٣٥﴾ جَزَاءً مِنْ رَبِّكَ عَطَاءً حِسَابًا ﴿٣٦﴾
رَبِّ السَّمَاوَاتِ وَالْأَرْضِ وَمَا بَيْنَهُمَا الرَّحْمَٰنِ
لَا يَمْلِكُونَ مِنْهُ خِطَابًا

(c) ketabton.com: The Digital Library

درې دېرشم لوست:

د النبا سورت له (۳۸ــــــ۴۰) ایتونه (له تجوید سره تلاوت)

يَوْمَ يَقُومُ الرُّوحُ وَالْمَلَائِكَةُ صَفًّا ۖ لَّا يَتَكَلَّمُونَ إِلَّا مَنْ
أَذِنَ لَهُ الرَّحْمَٰنُ وَقَالَ صَوَابًا ﴿٣٨﴾ ذَٰلِكَ الْيَوْمُ الْحَقُّ ۖ فَمَن
شَاءَ اتَّخَذَ إِلَىٰ رَبِّهِ مَآبًا ﴿٣٩﴾ إِنَّا أَنذَرْنَاكُمْ عَذَابًا قَرِيبًا
يَوْمَ يَنظُرُ الْمَرْءُ مَا قَدَّمَتْ يَدَاهُ وَيَقُولُ الْكَافِرُ يَا لَيْتَنِي
كُنتُ تُرَابًا ﴿٤٠﴾

د یادولو برخه (۴)

څلوردېرشم لوست:

د الضحی، الانشراح او التین د سورتونو له یاده تکرارول.

پنځه دېرشم لوست:

د القدر، الزلزلة، العادیات او القارعه د سورتونو له یاد ه تکرارول.

شپږ دېرشم لوست:

د التکاثر، العصر، الهمزه او الفیل د سورتونو له یاده تکرارول.

اووه دېرشم لوست:

د قریش، الماعون، الکوثر، الکافرون، النصر، المسد، الاخلاص، الفلق، الناس او الفاتحه د سورتونو له یاده تکرارول.

(c) ketabton.com: The Digital Library

(c) ketabton.com: The Digital Library

د تلاوت برخه (۴)

اته دیرشم لوست:

د البقره سورت ۲۵۵ د الکرسي ایت (له تجوید سره تلاوت)

اَللّٰهُ لَآ اِلٰهَ اِلَّا هُوَ ۚ اَلْحَيُّ الْقَيُّوْمُ ۚ لَا تَاْخُذُهٗ سِنَةٌ وَّلَا نَوْمٌ ۭ
لَهٗ مَا فِي السَّمٰوٰتِ وَمَا فِي الْاَرْضِ ۭ مَنْ ذَا الَّذِيْ يَشْفَعُ
عِنْدَهٗٓ اِلَّا بِاِذْنِهٖ ۭ يَعْلَمُ مَا بَيْنَ اَيْدِيْهِمْ وَمَا خَلْفَهُمْ ۚ
وَلَا يُحِيْطُوْنَ بِشَيْءٍ مِّنْ عِلْمِهٖٓ اِلَّا بِمَا شَآءَ ۚ وَسِعَ كُرْسِيُّهُ
السَّمٰوٰتِ وَالْاَرْضَ ۚ وَلَا يَئُوْدُهٗ حِفْظُهُمَا ۚ وَهُوَ الْعَلِيُّ الْعَظِيْمُ ﴿٢٥٥﴾

نهه دیرشم لوست:

د البقره سورت وروستني ایتونه (له تجوید سره تلاوت)

لِلّٰهِ مَا فِي السَّمٰوٰتِ وَمَا فِي الْاَرْضِ ۭ وَاِنْ تُبْدُوْا مَا فِيْٓ
اَنْفُسِكُمْ اَوْ تُخْفُوْهُ يُحَاسِبْكُمْ بِهِ اللّٰهُ ۭ فَيَغْفِرُ لِمَنْ
يَّشَآءُ وَيُعَذِّبُ مَنْ يَّشَآءُ ۭ وَاللّٰهُ عَلٰى كُلِّ شَيْءٍ قَدِيْرٌ ﴿٢٨٤﴾
اٰمَنَ الرَّسُوْلُ بِمَآ اُنْزِلَ اِلَيْهِ مِنْ رَّبِّهٖ وَالْمُؤْمِنُوْنَ ۭ
كُلٌّ اٰمَنَ بِاللّٰهِ وَمَلٰٓئِكَتِهٖ وَكُتُبِهٖ وَرُسُلِهٖ ۣ لَا نُفَرِّقُ
بَيْنَ اَحَدٍ مِّنْ رُّسُلِهٖ ۣ وَقَالُوْا سَمِعْنَا وَاَطَعْنَا غُفْرَانَكَ
رَبَّنَا وَاِلَيْكَ الْمَصِيْرُ ﴿٢٨٥﴾

ځلوېښتم لوست:

د البقره سورت وروستنی ایت (له تجوید سره تلاوت)

لَا يُكَلِّفُ اللَّهُ نَفْسًا إِلَّا وُسْعَهَا لَهَا مَا كَسَبَتْ وَعَلَيْهَا
مَا اكْتَسَبَتْ رَبَّنَا لَا تُؤَاخِذْنَا إِنْ نَسِينَا أَوْ أَخْطَأْنَا
رَبَّنَا وَلَا تَحْمِلْ عَلَيْنَا إِصْرًا كَمَا حَمَلْتَهُ عَلَى الَّذِينَ
مِنْ قَبْلِنَا رَبَّنَا وَلَا تُحَمِّلْنَا مَا لَا طَاقَةَ لَنَا بِهِ وَاعْفُ
عَنَّا وَاغْفِرْ لَنَا وَارْحَمْنَا أَنْتَ مَوْلَانَا فَانْصُرْنَا
عَلَى الْقَوْمِ الْكَافِرِينَ ﴿٢٨٦﴾

یو ځلوېښتم لوست:

١- د المطفِّفین له سورت څخه د کتاب تر پایه د مخکینیو لوستونو تکرارول.

٢- د یاد شوو سورتونو (الضحی، الانشراح، التین، القدر، الزلزلة، العادیات، القارعه، التکاثر، العصر، الهمزه، الفیل، قریش، الماعون، الکوثر، الکافرون، النصر، المسد، الاخلاص، الفلق، الناس او الفاتحه) اورېدل او تکرارول.

(c) ketabton.com: The Digital Library

(c) ketabton.com: The Digital Library

د اسلامي ښوونې او روزنې مضمون

لومړی فصل

عقاید

لومړی لوست

هدف: د عقایدو د علم تعریف، موضوع او غرض پېژندنه چې د راتلونکو درسونو او معلوماتو لپاره اساس او بنیاد شي.

۱ – آیا د عقایدو د علم تعریف، موضوع، غرض مو زده دي؟

۲ – د اسلام د سپېڅلي دین احکام په څو ډوله تقسیم شوي دي؟

د عقایدو د علم تعریف: د عقایدو علم هغه علم دی چې له اسلامي اعتقادي احکامو څخه بحث کوي.

موضوع: د عقایدو د علم موضوع اسلامي معتقدات دي.

غرض: د اسلامي معتقداتو او د هغو د اړونده مسایلو پېژندل دي.

د اسلام د مبارک دین احکام په درې ډوله تقسیم شوي دي.

الف : اعتقادي احکام

ب : عملي احکام

ج: اخلاقي احکام

الف: اعتقادي احکام: اعتقادي احکام هغه احکام دي چې په هغوی باندې عقیده لرل لازم او حتمي وي او پخپله عملي اړخ نه لري بلکې د دیني احکامو اساس او بنیاد ګڼل کیږي، او تر څو چې په هغو عقیده ونه لرو، حق یې ونه ګڼو، زمونږ اسلامي اعمال د الله تعالی په وړاندې نه قبلیږي اودا ډول احکام د معتقداتو په نامه سره یادیږي.

ب: عملي احکام: هغه احکام دي چې په هغو باندې د عقیدې لرلو سربیره د هغو عملي کول هم لازم او حتمي دي لکه د لمانځه ادا کول، روژه نیول او داسې نور.

ج:اخلاقي احکام: اخلاق په انساني نفس کې هغه فطري قوه ده چې په ډېره آسانۍ سره ښه یا بد عملونه ورڅخه صادریږي .

د زده کوونکو هڅونې:

- ❖ زده کوونکي دې د درس متن له ځانه سره ولولي.
- ❖ د درس د محتوی په هکله دې سوال اوځواب وکړي.

دویم لوست

د عقیدې اصول

هدف: د اسلامي متعقداتو د اصولو پیژندنه.

عقیده په لغت کې له عقدڅخه اخېستل شوې ده او عقد د تړلو په معنا دی.

د علماوو په اصطلاح کې عقیده په هغو امورو باندې دزړه تړل دي چې د شک، وهم او تخیل ځای په کې نه وي لکه: چې وایو ۲+ ۲= ۴.

په شرعي اصطلاح کې د هغو امورو قبلولو او وربانديې یقین لرلو ته عقیده وایي چې د هغې په اثبات باندې یقیني دلیلونه موجود وي او انساني عقل هم هغه وهم او تخیل نه شي ګڼلی او د شک ځای په کې وجود ونه لري، دغه امور په لاندې ډول دي.

۱- دالله تعالی په وجود او یووالي باندې عقیده لرل.
۲- د ملائکو په وجود باندې عقیده لرل.
۳- د انسان د هدایت لپاره د اسماني کتابونو په نزول باندې عقیده لرل.
۴- د انسان د هدایت لپاره د انبیاؤ (علیهم السلام) په رالیږلو باندې عقیده لرل.
۵- د آخرت په ورځ باندې عقیده لرل.
٦- عقیده لرل چې د خیر او شر اندازه د الله تعالی لخواده.
۷- په بعث (له مرګ څخه وروسته ژوند) باندې عقیده لرل.

پورتني امورد اسلام د مبارک دین او ټولو اسماني ادیانو اعتقادي اصول دي اسماني کتابونو او صحیفو وخت په وخت دغه امور د دین اصول او بنسټونه ګڼلي دي او بشریت ته یې تعلیم او لارښوونه کړې ده. بشر هم له هغه وخت څخه چې په ځمکه کې یې ژوند پیل کړی دی د دغو اصولو په برخه کې تحقیق کړی دی، او ډول ډول یقیني دلیلونه یې د علم په رڼا کې له کائناتو څخه وربانديې راوړي دي اود همدې دلایلو په رڼا کې ذکرشوي اصول د یقین مرحلې ته رسیدلي دي نولازمه ده چې عقیده پرې ولرو او حق یې وګڼو.

د زده کوونکو هڅونه:
زده کوونکي دې د عقیدې د اصولو په هکله یو له بل سره خبرې وکړي.

ارزونه: آیا زده کوونکي د عقیدې د اصولو په هکله پوهیدلي دي؟

ښاغلی ښوونکی دې په لنډه توګه په معتقداتو پوره رڼا واچوي.

(c) ketabton.com: The Digital Library

دریم لوست

د الله تعالی په وجود او وحدانیت ایمان

هدف: د الله تعالی د وجود او یووالي پېژندل.

پوهېږو چې په الله تعالی باندې ایمان لرل په حقیقت کې په ټولو اسلامی معتقداتو باندې ایمان لرل دي. د الله تعالی د وجود او وحدانیت په باره کې ډېرفطري، عقلي او نقلي دلیلونه شته چې هر یوېې د انسان د یقین سبب ګرځي د هغو له جملې څخه د انسان په وجود کې روښانه دلیلونه موجود دي چې مونږ د الله تعالی په وجود باندې مؤمن او معتقد کوي مثلا: که چېرې د انسان په خلقت (پیدایښت) او په دې کې چې څرنګه یو نسل د بل نسل څخه پیدا کیږي فکر وکړو نو یقین کوو چې یو عالم او قدرت لرونکی ذات موجود دی چې مونږ یې پیدا کړي یو او د ژوند د دوام اسباب یې راته تیار کړي دي.

مثلا: انسان لومړی د اوبو د یوه (څاڅکي) څخه څه زیات شی نه وي چې دا څاڅکی په یوه مناسب ځای کې ځای نیسي بیا د وینې په ټوټه او وروسته په غوښه اوهډوکو بدلیږي، بیا د انسان شکل غوره کوي او له ټاکلي وخت سره سم پیداکیږي.

د ماشومتوب مرحلې تیروي، د عقل او پوهې څښتن ګرځي او د خپل ژوند د چارو تدبیرکوي نو آیا د داسې دقیق نظام وجود چې د انسان د خلقت اود نسل د بقاء له پاره منځ ته راغلی دی د عالم ، توانا او قدیر واجب الوجود (الله تعالی) له ذات څخه پرته د تصور وړدی؟ نه! هیڅ کله نه. نو لدې کبله مو فطرت او عقل هم حکم کوي چې په الله تعالی باندې معتقد شو.

د زده کوونکو هڅوني:

- ❖ په ګروپي ډول د عقیدې د لمړي اصل په باره کې خبرې وکړئ!
- ❖ د درس په هکله یو له بل څخه پوښتنې وکړئ!

ارزونه:

زده کوونکو ته وظیفه ورکړئ چې هر یو د الله تعالی د وحدانیت په باره کې دلیل وړاندې کړي.

(c) ketabton.com: The Digital Library

څلورم لوست

د الله تعالی ثبوتي او سلبي صفتونه

هدف: د الله تعالی د ثبوتي او سلبي صفتونو له مفاهیمو سره آشنایي.

آیا د الله تعالي د ثبوتي او سلبي صفتونو سره آشنایي لرئ؟

د ثبوتي او سلبي صفتونو تر منځ څه فرق دی؟

په تېرو ټولګیو کې مو ویلي وو چې د الله تعالي ذات په کمالیه صفتونو موصوف دی او د الله تعالی صفتونه په ذاتي او فعلي صفتونو ویشل شوي دي اوس زیاتوو چې د الله تعالي صفتونه په ثبـــوتي او سلبي صفتونو هم تقسیم شوي دي.

الف: ثبوتي صفتونه:

هغه صفتونه دي چې د مفاهیمو اثبات یي د الله تعالي ذات ته ازلاً او ابداً حتمـــي وي او هیڅ کله پرته له دغو صفتونو څخه د الله تعالی د ذات تصور نشي کیدلای لکـــه ذاتي صفتونه (حیات، قدرت، علم، اراده، سمع، بصر او کلام)؛ ځکه که چېري پرته له دغو صفتونو څخه د الله تعالی د ذات تصور وکړو معنی یې داده چې (العیاذ بالله) د الله تعالي ذات مو ناقص تصور کړی دی.

ب: سلبي صفتونه:

هغه صفتونه دي چې د مفاهیمو نفې (سلب) یې د الله تعالي څخه حتمـــي وي او د الله تعالي ذات ازلاً او ابداً د داسې صفتونو څخه منزه او پاک دی ځکه پــه الله تعــالي خـــوب مرګ، مرض، او داسې نور سلبي صفات نه راځي او له دغو څخه کاملاً پاک او منزه دی.

د زده کوونکو هڅوني:

زده کوونکي دې د ازلي او ابدي صفتونو په هکله خبرې وکړي.

د الله تعالی د ثبوتي او سلبي صفتونو په هکله دې سوال او ځواب وکړي.

ارزونې:

- آیا د درس محتوی په لنډ ډول ویلی شئ؟
- د ثبوتي او سلبي صفتونو فرق ووایاست؟

(c) ketabton.com: The Digital Library

پنځم لوست

د الله تعالی صفتونه ازلي او ابدي دي

هدف: د الله د صفتونو له قديموالي سره اشنايي.

دالله تعالی صفتونه ازلي او ابدي دي يعنې ابتدا او انتها نه لري ځکه که چېرې د الله تعالی صفتونه ازلي او ابدي نه شي نو معنا به يې دا وي چې الله تعالی يوه موده بې لـــه کوم صفت څخه پاتې شوی دی، او وروسته نوی صفت الله تعالی ته ثابت شوی دی يا يو صفت له الله تعالی څخه زايل کيدای شي او بل ورته نوی پيدا کيدای شـــي، پـــه دواړو صورتونو کې الله تعالی د صفت له حدوث څخه مخکې يا يې له زوا ل څخـــه وروســـته (العياذبالله) ناقص تصورکېږي او د الله تعالی په ذات کې نقصان محال (ناممکن) دی.

بناءً بايد عقيده ولرو چې د الله تعالی ټول صفتونه قديم ، ازلـــي او ابـــدي دي او هيڅ کله الله تعالی ته نوی صفت نه دی حادث شوی او نه له الله تعالی څخه دکوم صفت د زوال امکان شته لکه چې د الله تعالی ذات قديم (ازلي او ابدي) دی صفتونه يې هم قـــديم دي.

د زده کوونکو هڅوني:

❖ زده کوونکي دې د ازلي او ابدي د مفهوم په هکله يو له بل سره خبرې وکړي.

❖ دقديم، ازلي او ابدي په هکله دې يوله بل څخه پوښتنې وکړي اوځوابونو ته دې فکر وکړي.

ارزونې:

- د ازلي او ابدي مفهوم څه دی؟
- آيا د درس په محتوی پوه شوي ياست؟

ښاغلي ښوونکی دې درس په ډېره ساده ژبه بيان کړي.

(c) ketabton.com: The Digital Library

شپږم لوست

الله تعالی مطلق مختار دی

هدف: د الله تعالی له تام اختيار سره اشنايي.

د الله تعالی اراده، اختيار او قدرت مطلق دي يعني الله تعالی هر عمل په بشپړ قدرت، ارادې او اختيار سره عملي کوي او هيڅوک د ده د قدرت، اختيار او ارادې په وړاندې نه شي ودريدلای او نه يې مانع کيدای شي ځکه الله تعالی بې نيازه ذات دی او د ټول مخلوق حقيقي مالک دی په خپل مخلوق کې هر ډول تصرف کوي، هيڅ ډول اعتراض ورته متوجه کيدای نه شي. هغه حقيقي معبود دی او د دې لايق دی چې خپل بنده ګان د دوی په عملونو باندې مکافات او مجازات کړي.

هو! د الوهيت مفهوم هم دادی چې يوازې او يوازې دغه مقتدر او بې نيازه ذات د هر ډول عبادت، ثنا او ستاينې حق لري بل هيڅوک يې نه لري.

د زده کوونکو هڅونې:

- ❖ د الله تعالی د تام اختيار په هکله څو مثالونه بيان کړئ!
- ❖ د الله تعالی د تامې ارادې په هکله يو له بل سره مباحثه وکړئ!

ارزونه:

- زده کوونکي دې د درس محتوی په خپلو ژبوسره ووايي.

ښاغلی ښوونکی!

د هدف د ښوونې څخه وروسته زده کوونکو ته د انفرادي مطالعې تو صيه وکړي او د موضوع په هکله دې ارزښتناکې پوښتنې طرحه کړي.

(c) ketabton.com: The Digital Library

اووم لوست

بنده فاعل مختار دی

هدف: د بنده له اختیار لرلو سره اشنايي.

د بنده د اختیار په هکله څه معلومات لرئ؟

بنده په خپل عمل یعني د خیر او شر په کولو کې اختیار لري او په خپل عقل سره د خیر او شر تمییز کولای شي ځکه چې الله تعالی د تمییز توان ورکړی چې د خیر لارې ولټوي یا دا چې د شر په لاره ګام اوچت کړي. مثلا: انسان کولای شي غلا وکړي او یا دا کار په خپل اختیار پرېږدي د شرعي احکامو او عقل له لارې يې هم په دې پوه کړی دی چې د الهي احکامو پیروي او د ښوکارونو کول د انسان د دنیا او آخرت د نجات سبب ګرځي، اود الله تعالی نافرماني، یعني بد عملونه کول د انسان د دنیا او آخرت د بدبختۍ سبب کیږي که چیرې انسان د بدوکارونو لاره غوره کړي مجازات ورکول کیږي، که د توحید او ښو عملونو لاره غوره کړي د الله تعالی لخوا د اجر او ثواب مستحق ګڼل کیږي.

د زده کوونکو هڅوني:

- ❖ زده کوونکي دې د ښوونکي له شرحې څخه وروسته یو ځل دا درس په فردي ډول سره مطالعه کړي.
- ❖ د بنده داختیار په هکله دې یوله بل څخه پو ښتني وکړي.

ارزونه:

زده کوونکو ته وخت ورکړئ چې د بنده د اختیار په هکله په خپله مثالونه څرګندکړي.

(c) ketabton.com: The Digital Library

آتم لوست

د بشريت اړتيا پيغمبرانو ته

هدف: پيغمبر ته د انسان د اړتيا په هکله معلومات ترلاسه کول
څوک کولای شي چې پيغمبر ته د انسانانو د ضرورت لرلو په هکله خبرې وکړي؟

پوهيږو چې رسول هغه شخص ته وايي چې د الله تعالی له خوا د بشر لارښوونې له پاره را استول شوی وي په انبيا ؤ (عليهم السلام) د ايمان، او د هغوی د صفتونو په هکله مو په تيرو ټولګيو کې يو څه معلومات ترلاسه کړي دي اوس په دې برخه کې چې د انبياؤ (عليهم السلام) را ليږلو ته څه ضرورت دی معلومات تر لاسه کوو:

منل شوې ده چې انسان د خپلې عقيدې د اصلاح لپاره داسې شخص ته ضرورت لري چې هغه ته د توحيد، او خپل خالق د پيژندنې لارې وروښيي او دا هم ښکاره ده چې کوم وخت انسان د خپل پروردګار په هکله معلومات ندي ترلاسه کړي عقيده يې د انحراف سره مخامخ شوې ده، د بتانو او قبرونو او داسې نورو طبعي شيانو او مخلوقاتو لمانځنه او عبادت يې غوره کړی دی. او دا چې د انسان ژوند ټولنيز دی، ټولنيز ژوند خامخا د يوه قانون غوښتونکی دی چې د هغه په وړانګو کې د خير لارې ولټول شي او د شر او فساد څخه په امان پاتې شي دا رنګه قانون پرته له دې چې د الله تعالی لخوا د پيغمبر په وسيله انسان ته ورسيږي او تعليم شي دتصور وړ نه دی.

لنډه دا چې په الله تعالی باندې دايمان لرلو لارې د خپل نفس، کورنۍ په هکله مکلفيتونه يا په بل عبارت توحيد، خدای پيژندنه، فردي او اجتماعي مکلفيتونه دا ټول انسان ته د الله تعالی لخوا دانبياؤ (عليهم السلام) په و سيله رسيد لي دي.

د زده کوونکو هڅونې:

- ❖ زده کوونکي دې د پيغمبرانود دندو په اړه فکر وکړي او بيا دې هر ګروپ په خپله ژبه بيان کړي.
- ❖ د درس د محتوی په هکله دې پوښتنې وکړي.

ارزونه:

- آيا زده کوونکي د درس حاصل ويلای شي؟

(c) ketabton.com: The Digital Library

نهم لوست

د انبیاؤ (علیهم السلام) عصمت

هدف: د انبیاؤ (علیهم السلام) له ځانګړتیاوو سره اشنایي.

نبي (پیغمبر) لکه چې له نامه څخه یې معلومیږي هغه شخص دی چې د الله تعالی پیغام د هغه بنده ګانوته رسوي، الله تعالی دا مهمه دنده هغو کسانو ته سپارلې ده چې ټولو خلکو ته بې له توپیر څخه ربښتوني امانت لرونکي وو ، له وړو او لویو ګناهونو څخه پاک او معصوم وو، هیڅ کله یې درواغ نه دي وېلي ، د چا په مال یې تېری نه دی کړی د خپلې دندې د اداءکولو په مقابل کې یې اجوره نه ده اخیستې او د هیڅ ظالم په مقابل کې یې د تسلیمۍ سر نه دی ټیټ کړی.

په دې هم باید پوه شو، چې انبیاء (علیهم السلام) لکه نور انسانان د ټولو طبیعي او بشري اړتیاو لکه خوړلو، څښلو او خوب کولو څخه ګټه اخیستله ځکه دوی هم انسانان وو د پیغمبرانو علیهم السلام ستره او اساسي دنده انسانانو ته د نېکیو په لوري بلنه او له بدیو څخه منع کول و.

د زده کوونکو هڅوني:

- ❖ زده کوونکي دې د درس متن له ځانه سره مطالعه کړي.
- ❖ زده کوونکي دې دانبیاوو (علیهم السلام) په ځانګړتیاوو اوصفتونوکې مباحثه وکړي.

ارزونه:

انبیاء(علیهم السلام) څه صفتونه لري؟

ښاغلی ښوونکی دې زده کوونکو ته تو ضیح کړي چې پیغمبران انسانان دي او په دې عقیده لرو چې انسانانو ته د بشر له نوعې څخه انبیاء را استول شوي دي.

(c) ketabton.com: The Digital Library

لسم لوست

محمد صلى الله عليه وسلم

هدف: د محمد (صلي الله عليه وسلم) په رسالت باندې د ايمان له طريقې سره اشنا يې.

آيا د خاتم الانبياء د عبارت له معنا، او مفهوم سره اشنايي لرئ؟

ايمان او عقيده لرو چې محمد ﷺ د الله تعالى بنده او د انبياوو(عليهم السلام) د لړۍ تر ټولو وروستى نبي دى، د محمد (صلي الله عليه وسلم) له بعثت (را ليږنې) څخه وروسته بل پيغمبر نه دى را لېږل شوى او نه رالېږل کيږي او د محمد(صلي الله عليه وسلم) نبوت د قيامت تر راتلو پورې دوام لري. عيسى (عليه السلام) به هم چې قيامت ته په نږدې زمانه کې ځمکې ته راښکته کېږي د اسلام له داعيانو څخه وي او د رسول الله (صلي الله عليه وسلم) ديوه امتي په څېر به دعوت کوي.

عقيده لرو چې د اسلام روښانه دين د ټولو اسماني اديانو څخه کامل دين دى اود دې دين د لمر په راختلو سره ټول اسماني شريعتونه منسوخ شوي دي او دا دين د انسان له پاره د دنيا او آخرت دنيک بختۍ ضامن دى او پيروي ورڅخه د قيامت تر راتلو پورې دانسان په ذمه باندې د الله تعالى لخوا ايښودل شوې ده.

د زده کوونکو هڅوني:

❖ د خاتم الأنبياء د عبارت په معنا کې فکر او خبرې وکړئ!

❖ د درس په موضوع کې يو له بل څخه پو ښتنې وکړئ!

ارزونه:

- خاتم الأنبياء څه معنى لري؟

ښاغلى ښوونکى دې په دې هکله پوره معلومات وړاندې کړي.

نوټ: زمونږ عقيده ده چې عيسى (عليه السلام) قيامت ته په نږدې زمانه کې ځمکې تـه را ښـکته کيږي او د اسلام لپاره به د محمد(صلي الله عليه وسلم) د يوه امتي په څېر دعوت چلوي.

(c) ketabton.com: The Digital Library

(c) ketabton.com: The Digital Library

یوولسم لوست

قرآن عظیم الشان

هدف: د قرآن عظیم الشان په باره کې کره او لنډ معلومات تر لاسه کول او په رڼا کې یې د سمې عقیدې زده کړه.

د قرآنکریم په هکله چې څه معلومات لرئ هغه ووایاست ؟

عقیده لرو چې قرآن کریم د اسماني کتابونو تر ټولو وروستنی کتاب دی، چې په لنډه توګه د ټولو اسماني کتابونو احکام، د علومو مبادي او ټول هغه څه چې انساني ژوند ورته تر قیامته پورې اړتیا لري په کې موجود دي، نو هر هغه څه چې په قرآن کریم کې راغلي دي حق دي. په معتقداتوکې یې د الله تعالی د ذات، وحدانیت او د صفاتو ازلي او ابدي والی، د ملایکو او پیریانو وجود، د انبیاؤ (علیهم السلام) د رسالت، د قیامت د ورځې د راتلو، د عملونو د محاسبې، جنت، دوزخ، شفاعت او داسې نورې لاربنوونې قطعي او یقیني دي او مونږ په هر یوه باندې په ایمان لرلو مکلف یو او له یوه اعتقادي امر څخه انکار کول په حقیقت کې له ټولو اعتقا دي امورو څخه انکار کول دي.

قرآنکریم مونږ ته احکام راوړي، چې ځینې امور یې حلال او ځینې نوریې حرام ګڼلي دي. د حلالو حرام ګڼل او د حرامو حلال ګڼل هم له قرآنکریم څخه انکار بلل کیږي، او له احکامو څخه یې سرغړونه ګناه ده دا کتاب (قرآنکریم) له هر ډول تحریف څخه محفوظ دی او د نزول له وخت څخه تراوسه پورې زیات علماء د قرآن د مطالبو او مفاهیمو په زده کړه او څېړنه بوخت دي، اود اداء طرز، حرکات،کلمې، او جملې یې داسې ساتل شوي دي چې هیڅ ډول تحریف او تغییر نه دی په کې راغلی.

د زده کوونکو هڅونې:

زده کوونکي دې د ښوونکي له شرحې وروسته دوه دوه تنه په خپلو منځونو کې خبرې وکړي.

زده کوونکي دې په ډلو و ویشل شي اود درس د محتوی په باره کې دې خبرې وکړي.

ارزونه:

- قرآنکریم څرنګه کتاب دی په دې هکله پوره معلومات ور کړئ!

ښاغلی ښوونکی! درس دسوال او ځواب په ډول سره توضیح کړئ او نتیجه ورڅخه واخلئ!

پوښتنې

۱– اسلامي احکام په څو ډوله دي؟

۲– د اعتقادي اصولو نومونه واخلئ!

۳– عملي احکام توضيح کړئ!

۴– د الله تعالی د وجود او وحدانيت دليل بيان کړئ!

۵– د الله تعالی ثبوتي او سلبي صفتونه بيان کړئ!

۶– د الله تعالی د صفتونو د ازلي او ابدي توب په باره کې پوره توضيح ورکړئ!

۷– الله تعالی مطلق مختار دی. په دی هکله معلومات وليکئ!

۸–د بنده د اختيار په هکله معلومات وليکئ!

۹– پيغمبر ته د بشريت د ضرورت په هکله مو چې څه زده وي ويې ليکئ!

۱۰– د انبياء(عليهم السلام) په هکله چې له ګناه څخه معصوم دي. خپل معلومات وليکئ!

۱۱– د خاتم الأنبياء مفهوم بيان کړئ!

(c) ketabton.com: The Digital Library

دویم فصل فقه

لومړی برخه

دولسم لوست

د زکات احکام

هدف: د فقهې د تعریف زده کړه.

پوهیږو چې قرآنکریم د الله تعالی کلام او حدیث د حضرت محمد (صلی الله علیه وسلم) قول، فعل او تقریر(د یو کار لیدل او پرې چوپ پاتې کیدل) دي. له قرآنکریم او نبوي احادیثو څخه د شرعي حکم اخیستنه د مجتهدینو دنده ده مجتهدینو ته فقهاء وایي نو د فقهې علم هغه علم دی چې له شرعي احکامو څخه بحث کوي کوم چې له قرآنکریم او نبوي احادیثو څخه استنباط شوي وي یا په بل عبارت هغه علم دی چې له فرایضو، واجباتو، سنتو، حلالو، حرامو، حقوقو او ادابو څخه بحث کوي بناءً د فقهې علم د خپل ځان،خالق، کورنی، ټولنې په وړاندې زمونږ حقوق او دندې ټاکلې او د عباداتو احکام یې راته بیان کړي دي. په تیتو ټولګیو کې مو د اوداسه ، لمانځه او روژې احکام زده کړي دي. اوس غواړو د زکات او حج احکام چې هر یو د اسلام له پنځو بناګانوڅخه دي په لنډه توګه زده اوله ګټو سره یې اشنا شو.

د زده کوونکو هڅونې:

❖ زده کوونکي دې د فقهې د تعریف په هکله مباحثه وکړي.

ارزونه:

- ایا زده کوونکو د فقهې مفهوم زده کړی دی او سم یې بیانولی شي؟

ښاغلی ښوونکی!

د دې درس محتوی پوره شرح کړئ!

(c) ketabton.com: The Digital Library

دیارلسم لوست

زکات

هدف: د زکات له تعریف او ګټو سره اشنایي.

زکات څه معنی لري؟

تعریف: زکات په لغت کې د پاکۍ په معنا دی.

او په شریعت کې: دټا کلي مال (نصاب) څخه ټاکليو اشخاصو ته د نیت دلرلو سره د مال یوې ټاکلې برخې ورکولو ته زکات وایي. زکات د اسلام د پنځو بنا ووڅخه یوه بنا ده اود شرطونو دموجود یت په وخت کې پر مسلمان باندې فرض کیږي.

زکات د قرآنکریم په آیاتونو او نبوي احادیثو سره فرض شوی دی په چا چې فرض وي نو د هغه په نه اداء کولو ګنهګار او له فرضیت څخه یې منکر کافر دی.

زکات سربیره پردې چې د الله تعالی د امر پر ځای کول دي لاندې ګټې هم لري :

١. د فقیرانو اړتیاوې رفع کوي.
٢. د اسلامي وروروليـ اړیکې پیاوړې کوي.
٣. له اړو کسانو څخه دنا امیدیـ احساس لرې کوي.
٤. د فساد، غلا او د بل په مال د تجاوز مخ نیوی کوي.
٥. په مال کې خیر او برکت پیدا کوي.
٦. د آخرت اجر او ثواب یې هم لویه ګټه ده.
٧. کومه شبهه چې د مال د لاس ته راوړلو په وخت کې په مال کې پیدا شوي وي له منځه وړي.

د زده کوونکو هڅوني:

❖ زده کوونکي دې د زکات د تعریف په باره کې خبرې اترې وکړي.
❖ د زکات ګټې دې یو له بل څخه وپوښتي.

ارزونې:

- د زکات ګټې یوه یوه ووایۍ!
- آیا زده کوونکو د زکات لغوي او اصطلاحي تعریف زده کړی دی؟

(c) ketabton.com: The Digital Library

د زکات د فرضیت شرطونه

هدف: د زکات د فرضیت د شرطونو پیژندنه.

آیا زکات په هر مسلمان باندې فرض دی؟

زکات د لاندې شرطونو د موجودیت په وخت کې په مسلمان باندې فرض کیږي:

۱- اسلام ۲- عقل ۳- بلوغ ۴- حریت (ازادي) ۵- نصاب ۶- د مالک په کامل ملکیت کې په مال پوره یو قمري کال تیریدل ۷- مال یې له ضروري اړتیاؤ څخه زیات وي اوپورورباندې نه وي.

۸_ په دې موده کې د مال څخه د ګټې اخیستلو امکان.

د پورتنیو شرطونو په پام کې نیولو سره زکات په کافر، لیونی واړه هلک او غلام باندی نه فرض کیږي او هم په هغه چا چې د نصاب مالک نه وي فرض نه دی او هم په هغه مال کې چې پوره یو کال د مالک په ملکیت کې نه وي وربانډې تیر شوی. یا دا چې نفع (ګټه اخیستل) ورڅخه متصوره نه وي؛ زکات نه فرض کېږي. هغه څوک چې زکات وربانډې فرض وي لازمه ده چې د زکات د اداء کولو په وخت کې د زکات د ورکولو نیت وکړي او هغه څوک چې زکات اخلي لازمه نه ده چې په دې پوه وي چې د زکات مال ورته ورکول کیږي.

د زده کوونکو هڅوني:

- ❖ زده کوونکي دې د زکات د فرضیت دشرطونو په هکله خبرې وکړي.
- ❖ زده کوونکي دې وروسته د ښوونکي د توضیح څخه درس په پټه خوله سره مطالعه کړي او په خلاصه توګه دې یو بل ته ووایي.

ارزونه: زده کوونکي دې د زکات د فرضیت د شرطونو نومونه واخلي.

ښاغلی ښوونکی دې زده کوونکو ته په ګوته کړي چې زکات په هغه مال کې فرض دی چې د ګټې تصور ورڅخه کیږي که څه هم فعلاً ور باندې کومه ګټه مرتبه نه وي بناءً په غصب شوي اوبندساتل شوي مال کې چې کله د اصل مالک لاس ته راشي د تیرې مودې زکات پرې نشته.

(c) ketabton.com: The Digital Library

پنځلسم لوست

د زکات نصاب

هدف: د زکات د نصاب مفهوم او د سپینو زرو د نصاب پیژندنه.

نصاب یعنی څه؟

د زکات نصاب هغه معینې اندازې مال ته وایي چې شریعت د زکات د فرضیت لپاره ټاکلی دی نو کله چې مالونه د نوعیت (جنس) په لحاظ متفاوت دي د زکات د فرضیت نصاب یي هم متفاوت دی.

د سپینو زرو نصاب:

د سپینوزرو د نصاب اندازه دوه سوه درهمه ده چې د وزن په لحاظ یوسل اوڅلویښت (۱۴۰) مثقاله چې د (۵۹۴) ګرامه سره مساوي دی کیږي یعنې کله چې یو شخص دوه سوه شرعي درهم چې وزن یي یو سل او څلویشت مثقاله چې د (۵۹۴) ګرامه سره مساوي دی ولري او یو کال دده په ملکیت کې وربانديې تیر شي په هغه کې پنځه درهمه یا د هغه قیمت زکات ورکول کیږي او له پورتني نصاب څخه په لږو سپینوزرو کې زکات نشته. کله چې سپین زر له دوه سوه درهمو څخه زیات شي د هروڅلویښتو درهمو څخه یو درهم زکات لازم دی. د مثال په توګه: له دوه سوه درهمو څخه پنځه درهمه له دوه سوه او څلویښت درهمو څخه شپږ درهمه زکات ورکول کیږي.

د زده کوونکو هڅوني:

- ❖ زده کوونکي دې په فردي او ګروپي توګه د سپینوزرو د نصاب په باره کې خبرې وکړي.
- ❖ د درس دمحتوی په هکله دې یوله بل څخه پو ښتنې وکړي.
- ❖ درس دې په پټه خوله سره مطالعه کړي.

ارزونه:

- ایا د نصاب مفهوم مو پیژندلی دی؟ ۲ د نقرې (سپینو زرو)د نصاب اندازه څومره ده؟

نوټ: لس شرعي روپۍ مساوي دي له اوو مثقالو سره او دوه سوه شرعي روپۍ مساوي دي د یو سل او څلویښت مثقالو سره.

(c) ketabton.com: The Digital Library

شپاړسم لوست

د سرو زرو د زکات نصاب

هدف: د سرو زرو د زکات له نصاب سره اشنايي.

د سروزرو د زکات نصاب شل (۲۰) مثقاله سره زر دي چې د (۸۵) ګرامو سره مساوي دي. يعنی که سره زر له شلو مثقالو څخه چې (۸۵) ګرامه کيږي کم وي زکات په کې فرض نه دی، اوپه شل مثقاله سرو زرو کې چې يو کال د مالک په ملکيت کې ورباندې تيرشي نيم مثقال(۲،۱۲۵) ګرامه سره زر يا د هغه قيمت زکات دی کله چې سره زر له شلو مثقالو زيات شي په هرو څلورو (۴) مثقالونو کې دوه قراطه(۱) (۰،۴۲۵۰) ګرامه سره زر زکات دی که چېرې يو شخص سره زر او سپين زر دواړه ولري ولې يو يې هم په يواځې توګه نصاب ته نه رسيږي بايد دواړه قيمت شي دسرو زرو او سپينو زرو هر يو نصاب يې چې پوره کاوه له هغه نصاب څخه د زکات ورکړي.

د زده کوونکو هڅوني:

- ❖ زده کوونکي دې د سرو زرو د نصاب په هکله خبرې وکړي.
- ❖ د ګډ نصاب په هکله مباحثه وکړئ!

ارزونې:

- د سروزرو د نصاب اندازه ووايئ!
- ګډ نصاب يعنې څه؟

ښاغلی ښوونکی دې د ګډ نصاب په هکله پوره معلومات ورکړي.

۱ــ يو مثقال د (۴،۲۵) ګرامو څخه عبارت دی، او يو مثقال (۲۰) شل قراطه دی. او يـــو قـــراط (۰،۲۱۲۵) ګرامه کيږي.

(c) ketabton.com: The Digital Library

اووه لسم لوست

د نغدو پیسو او تجارتي مالونو زکات

هدف: د تجارتي مالونو او نغدو پیسو د نصاب پیژندنه.

د تجارتي مالونو نصاب : په تجارتي مالونو کې چې قیمت یې د سرو یا سپینو زرو د نصاب سره برابر وي زکات فرض دی، همداراز که یو شخص سره زر،سپین زر او تجارتي مالونه ولري او د درې واړو قیمت د سرو یاسپینو زرو نصاب ته ورسیږي زکات په کې فرض دی که چیرې د تجارتي مالونو نصاب د کال په اول او اخر کې تکمیل وي ولې د کال په نیمایي کې د نصاب څخه لږ وي د کال اخر ته اعتبارورکول کیږي.

د نغدو پیسو نصاب : په مروجو نغدو پیسوکې چې د سرو یا سپینو زرو نصاب ته رسیدلې وي زکات فرض دی، نغدې پیسې هم د سرو او سپینوزرو سره جمع کېږي که چېرې یې د سرو او سپینو زرو نصاب پوره کاوه زکات په کې فرض دی.

د سروزرو، سپینوزرو او تجارتي مالونو په زکات ورکولو کې د مروجو پیسو ورکول جواز لري.

د زده کوونکو هڅونې:

❖ زده کوونکي دې د درس متن په پټه خوله سره مطالعه کړي.
❖ د درس مطلب دې په خپله ژبه سره ووایي.

ارزونه:

د تجارتي مالونو د زکات حکم بیان کړئ؟

نوټ: د کور په وسایلو کې که څه هم د نصاب نه زیات وي زکات نشته.

(c) ketabton.com: The Digital Library

د څارويو د زکات لومړنی نصاب

هدف: د څارويو(حيواناتو) د زکات د نصاب سره اشنايي.

د څارويو (حيواناتو) له جملې څخه يوائې په څلور (۴) ډوله څارويو کې چې د کال زياته برخه په صحرا کې وڅري او ټاکلي نصاب ته ورسيږي زکات په لاندې ډول فرض دی:

۱- د اوښانو نصاب پنځه (۵) څرنده اوښان دي چې زکات يې يو پسه يا د هغه قيمت دی. له پنځو څخه په کمو او ښانو کې زکات نشته.

۲- په ديرشو(۳۰)څرنده غوايانو او مېښو کې زکات يو کلن خوسی يا د هغه قيمت دی او له هغه څخه په کمو کې زکات نشته.

۳- په څلوېښتو(۴۰) څرنده پسونو کې زکات يو پسه يا د هغه قيمت دی که تر څلوېښتو لږ وي زکات نه لري.

آسونه خاص نصاب نه لري بلکې هغه آسونه چې په صحرا کې څري نو څښتن يې اختيار لري چې د هر آس څخه يو دينار ورکړي يا دا چې ټول آسونه قيمت کړي او له هرو دووسو(۲۰۰) درهمو څخه پنځه(۵) درهمه زکات ورکړي.

د زده کوونکو هڅوني:

- ❖ د حيواناتو د نصاب په برخه کې يوله بل سره خبر ې وکړئ!
- ❖ د استاد له تشريح څخه وروسته درس يو ځل له ځان سره مطالعه کړئ!

ارزونې:

۱- د څارويو د زکات په باره کې څه معلومات لرئ؟

۲- د پسونو نصاب څومره دی؟

(c) ketabton.com: The Digital Library

د غلو، دانو او مېوو زکات

عشر او نصف عشر

هدف: د ځمکې د حاصلاتو د زکات سره اشنايي.

د ځمکې حاصل دانې او میوې ټاکلی نصاب نه لري همداراز د کال تیرېدل په کې شرط نه دي او په لاندې ډول سره یې زکات ورکول کیږي:

۱–که چیرې ځمکه د باران یا جاري اوبو لکه د ویالو او یا رودونو اوبو خړوبوله نو د ځمکې د حاصل زکات یې عشر (لسمه) برخه ده.

۲– که چیرې ځمکه په ماشین، ارهټ او نورو داسې وسیلو چې د انسان یا څاروي تکلیف غواړي اوبه کیږي؛ یا مصرف ته ضرورت لري په هغه کې نصف عشر (یو په شلو) کې زکات لازمیږي.

په دې هم باید پوه شئ چې د ځمکې د حاصلاتو په زکات کې د مالک عقل، او بلوغ شرط نه دی بلکې د صغیر او لیوني څخه هم اخیستل کیږي که چیرې د ځمکې څښتن مسلمان نه وي اسلامي دولت دنده لري چې د ځمکې په کافر څښتن باندې خراج کیږدي. خراج هغه ټاکلی حق دی چې اسلامي دولت یې د هغې ځمکې د حاصل څخه اخلي چې مالک یې مسلمان نه وي او اسلامي دولت داهم حق لري چې په هغو ځمکو چې څښتن یې نه کړي خراج وټاکي.

د زده کوونکو هڅونې:

❖ د درس په محتوی باندې د ګروپ په شکل بحث وکړئ!

❖ د درس د محتوی په هکله یو له بل څخه پو ښتنې وکړئ!

ښاغلی ښوونکی! زده کوونکي باید پوه شي چې عشر او زکات عبادت دی او کافر د عبادت اهل نه دی بناءً د هغو کافرانو د ځمکو په حاصلاتو کې چې په اسلامي هیواد کې اوسیږي خراج یعني مالیه ده.

(c) ketabton.com: The Digital Library

شلم لوست

د زکات د مصرف ځایونه

هدف: د زکات د ورکولو د ځایونو پېژندنه.

د زکات مال په کومو ځایونوکې مصرفیږي؟

د زکات مال په لاندې ځایونو کې مصرفیږي:

۱. **فقیران:** یعنې هغه کسان چې د هغوی ټول مال د هغوی له اصلي ضرورته پرته یوه نصاب ته هم نه رسیږي.
۲. **مساکین:** هغه خلک دي چې هیڅ شی نه لري ..
۳. **عاملین:** هغه اشخاص چې اسلامي دولت د زکات را ټولولو لپاره ټاکلي وي، او نورمعاش ونه لري.
۴. **مؤلفة القلوب:** هغه خلک دي چې له اسلام سره د دوی د مینې پیداکېدل مطلوب وي.
۵. **مریان:** (غلامان) هغه کسان دي چې دخپلې ازادۍ د لاس ته راوړلو لپاره مال ته ضرورت لري.
۶. **پوروړي (قرضداران):** هغه کسان دي چې لاس ته راوړنه یې د قرض څخه لږه وي او د قرض (پور) لپاره کوم مالي مدرک نه لري.
۷. **ابن سبیل:** هغه مسافر چې مال ونه لري اویا یې خپل مال ته لاس نه رسیږي .
۸. **في سبیل الله:** هغه خلک دي چې د الله په لاره کې دي لکه مجاهدین او یا د دیني علومو زده کوونکي چې مرستې ته اړتیا لري.

د زده کوونکو هڅوني:

❖ زده کوونکي دې لوست د ښوونکي له توضیح څخه وروسته په پټه خوله مطالعه کړي.
❖ زده کوونکي دې د لوست د محتوی په هکله خبرې وکړي.

ارزونه:

آیا زده کوونکو د زکات د مصرف ځایونه پېژندلي دي؟

ښاغلی ښوونکی دې زده کوونکو ته وښایي چې اسلامي شریعت دولت ته حق ورکړی دی چې د خلکو څخه زکات را ټول کړي او په خپلو شرعي مواردو کې یې په مصرف ورسوي. د دولت له خوا چې د زکات د ټولولو له پاره کوم کسان ګمارل کېږي عاملین ورته وایي. همدارنګه زده کوونکو ته دا واضح کړئ چې د زکات په مال کې د اخیستونکي قبض (اخیستنه) لازمه ده نو د زکات له ماله د مړي لپاره کفن نه شي کولی؛ مسجد پرې نه شي جوړولی؛ او څاه پرې نه شي کیندلی.
همدا راز خپل پلار، زوی، نیکه، لمسي، خپل مېره، یا مېرمنې ته د زکات ورکول روانه دي، او د غني شخص نابالغه اولاد او بني هاشمو ته هم د زکات ورکول جواز نه لري.

(c) ketabton.com: The Digital Library

پوښتنې

۱- زکات په لغت او اصطلاح کي تعریف کړئ!

۲- د زکات ګټې بیان کړئ!

۳- د زکات نصاب تعریف کړئ!

۴- د سرو او سپینوزرو د زکات د نصاب په هکله معلومات را کړئ!

۵- کله چې سره او سپین زر دواړه یو ځای یوه نصاب ته ورسیږي حکم يي څه دی؟

۶- د نغدو پیسو او تجارتي مالونو زکات څرنګه ادا کیږي معلومات راکړئ!

۷- د څارویو د زکات په هکله لنډ معلومات ولیکئ!

۸- د آسونو د زکات په هکله لنډ معلومات ولیکئ!

۹- د ځمکې د حاصل زکات د نورو مالونو سره څه توپیر لري بیان یې کړئ!

۱۰- د زکات د ورکولو مستحقې ډلې کومې دي نومونه یې واخلئ!

(c) ketabton.com: The Digital Library

دویمه برخه عبادات

یوویشتم لوست

حج

هدف: د حج تعریف او حکم پیژندنه.

د حج تعریف:

حج په لغت کې د قصد کولو په معنا دی. او په اصطلاح کې دالله تعالی کور (بیت الله الحرام) ته د ځانګړیو مناسکو د اداءکولولپاره په ټاکلی وخت کې قصد کولو ته حج وايي.

د حج حکم: حج داسلام دسپېڅلي دين پنځمه بنا ده. چې په ټول عمر کې يو ځل د هغه مسلمان په ذمه چې د کور د نفقې پرته بيت الله ته د تګ او را تګ توان ولري فرض کېږي.

دحج د فرضيت دليلونه:

حج د قرآن عظيم الشان په آيتونو، نبوي احاديثو، د امت د علماوو په اجماع سره فرض شوی. په هغه چا چې حج فرض شي او قصداً يې ترک کړي د لويې ګناه مرتکب ګڼل کيږي. همدارنګه پرته له عذر څخه يې ورروسته والی هم ګناه بلل شوې ده .

دا عبادت زيات ثواب لري لکه چې په يوه مبارک حديث کې را غلي دي (څوک چې يواځې د الله تعالی د رضا لپاره حج وکړي، په هغه کې د جګړې او فسق مرتکب نه شي نو له حج څخه په راستنيدو به له ګناه څخه داسې پاک شي لکه په کومه ورځ چې دی له مور څخه زيږيدلی وي).

د زده کوونکو هڅونې:

- ❖ دحج د تعريف او حکم په هکله دې يو له بل سره مباحثه وکړي.
- ❖ د حج دثواب په هکله دې په فردي او ګروپي توګه خبرې وکړي.

ښاغلی ښوونکی دې دحج د مزاياوو په هکله زده کوونکو ته پوره معلومات ورکړي.

(c) ketabton.com: The Digital Library

دوه ویشتم لوست

د حج شرطونه

هدف: د حج د شرطونو پیژندنه.

ایا د حج له شرطونو سره اشنایی لرئ؟

حج دوه ډوله شرطونه لري: د فرضیت شرطونه او د اداء شرطونه.

الف: د فرضیت شرطونه: هغه شرطونه دي چې د هغو له تحقق څخه پرته حج د مؤمن په ذمه نه فرض کیږي لکه : اسلام ، عقل، بلوغ ، حریت(ازادي)، مالي استطاعت(توان) ، د لارې امن ، له ښځې سره د صالح محرم موجود والی اوجوړوالی .

د پورتنیوشرطونو په پام کې نیولو سره حج په کافر، لیوني، ماشوم، غلام، فقیر او مسکین نه فرض کیږي.

ب: د اداء شرطونه:

د حج د اداء لپاره دوه شرطونه لازم دي.

۱- وخت یعنی د حج د اداکولو وخت.

۲- احرام تړل.

د زده کوونکو هڅوني:

❖ زده کوونکي دې د حج دشرطونوپه هکله مذاکره وکړي.

❖ دحج د اداء د شرطونو په هکله دې په فردي او ګروپي توګه مباحثه وکړي.

ارزونه:

- زده کوونکي دې د حج د فرضیت دشرطونو نومونه واخلي او ودې وایي چې د فرضیت او د اداء شرطونه څه توپیر لري؟

(c) ketabton.com: The Digital Library

دروېشتم لوست

د حج فرضونه او واجبات

هدف: د حج د فرضو او واجباتو پېژندنه.

آیا کولی شئ د حج د فرضونو نومونه واخلئ؟

په حج کې درې عملونه فرض دي:

۱– احرام تړل په تلبیه ویلو سره.

۲– په عرفات باندې دریدل (په ځانګړي وخت کې)

۳– د زیارت طواف (افاضي طواف)

په دې باید پوه شئ چې احرام د حج له فرضي شرطونو څخه دی او په عرفات باندې وقوف(دریدل) د حج رکن دی او وخت یې د ذوالحجې د نهمې ورځې د لمر لـه زوا ل څخه د اختر د ورځې تر صبح صادق (رینبتیني سبا) پورې دی. او د زیارت طواف هم د حج رکن دی او وخت یې د اختر د ورځې له رینبتیني سبا څخه د اختر د درېمې ورځې تر پایه پورې دی.

د حج واجبات:

په حج کې واجب عملونه هغه دي چې په ترک کولو (نه کولو) سره یې د م (د څاروي حلا لول) په حاجي لا زمیږي او په لاندې ډول دي:

۱. له میقات (معین ځای) څخه د احرام تړل.

۲. د لمر تر لویدلو پورې په عرفات دریدل.

۳. په مزدلفه کې وقوف.

۴. د صفا او مروا په منځ کې سعې (منډه)کول.

۵. د جمرو ویشتل.

۶. سر خربیل یا وینبتان کمول.

۷. د وداع طواف کول. ۸_ قرباني (د شکر دم) ۹_ د عرفې شپه په منیٰ کې تېرول.

د زده کوونکو هڅوني:

- زده کوونکي دې د حج د فرضونو په هکله مباحثه وکړي.
- د حج د ارکانو دې یو له بل څخه پو ښتنه وکړي.

ارزونه: آیا د حج فرضونه مو پیژندلي دي؟

ښاغلی ښوونکی دې د میقاتونو په باره کې زده کوونکو ته مفصل معلومات ورکړي او ورتـه ودې وایي چې میقاتونه هغه معین ځایونه دي چې د بیت الله په شاوخوا کې د احرام تړلو لـه پـاره پیغمبر(صلی الله علیه وسلم) ښودلي دي.

(c) ketabton.com: The Digital Library

(c) ketabton.com: The Digital Library

څلير ويشتم لوست

احرام

هدف: د احرام له تعريف او ترتيب سره اشــــنايـــــــــي.

احرام څه شی دی؟

احرام د څه له پاره دی؟

د حج يا عمرې نيت کولو ته احرام وايي

د احرام ترتيب:

احرام کوونکی بايد نوکان غوڅ اوله بدن څخه ځيني ويښتان لرې کړي .

١- غسل دې وکړي، که غسل ونه کړي اودس دې وکړي .

٢- دوه سپيني جامې (لنگ او څادر) د واغوندي نوې وي اوکه پريمينځل شوې خوچې ګنډل شوې نه وي .

٣- خوشبو يي دې استعمال کړي.

د دوه رکعته لمونځ د اداء کولو څخه وروسته که چيرې يوازې د حج اراده يې کړې وي داسې نيت دې وکړي: خدايه! (ما د حج د اداء کولو اراده کړې ده ته يې ما ته اسانه وګرځوې او له ما څخه يې قبول کړې)او ودې وايي: "لبيک بحج اللهم لبيک"

اوکه چيرې د حج او عمرې دواړو اراده يې کړې وې داسې نيت به کوي: يا الله! زه د حج او عمرې اراده لرم ما ته يې اسان کړې او دواړه له ما څخه قبول کړې. او ودې وايي: ((لبيک بحج وعمرة اللهم لبيک)).

او که چيرې يې يواځې د عمرې د ادا کولو اراده کړې وي داسې نيت دې وکړي:" خدايه! زه د عمرې د ادا کولو اراده لرم نو ماته يې اسانه کړې او له ماڅخه يې قبوله کړې، او ودې وايي:(لبيک بعمرة اللهم لبيک)

د زده کوونکو هڅوني:

زده کوونکي دې د ښوونکي له توضيح وروسته د درس متن په پټه خوله مطالعه کړي.

د درس په محتوى کې دې يودبل سره خبرې وکړي.

ارزونه:

- ايا زده کوونکو احرام زده کړی دی؟

ښاغلی ښوونکی ! درس د سوال او ځواب په توګه تکرار کړئ او نتيجه ورڅخه واخلئ.

پنځه ویشتم لوست

تلبیه

هدف: د تلبیې په هکله معلومات او د هغې زده کول

له احرام او دوه رکعته لمونځ کولو څخه وروسته دې تلبیه ووایي د تلبیې په ویلو سره احرام تکمیلیږي نو باید داحرام له ممنوعاتو څخه پرهیز وکړي.

تلبیه داده:

لَبَّیکَ اللَّهُمَّ لَبَّیکَ لَبَّیکَ لَا شَرِیکَ لَکَ لَبَّیکَ إنَّ الحَمدَ وَالنِّعمَةَ لَکَ وَالمُلکَ لَا شَرِیکَ لَکَ.

ای الله! په عبادت ولاړیم تاته په عبادت ولاړیم تاته، نشته شریک تا لره په عبادت ولاړ یم تا ته ثنا او صفت تا لــره ده او نعمتونه ستا لخوا دي او پاچاهي له تاسره ده نشته هیڅ شریک تا لره. وروسته د تلبیی د ویلو دې په محمد صلی الله علیه وسلم باندې درود ووایي او وروسته له دې څخه دې په هره ناسته او ولاړه کې تلبیه وایي.

د زده کوونکو هڅوني:

- زده کوونکي دې د تلبیې کلمې بیلې بیلې ووایي.
- زده کوونکي دې د تلبیې د مفهوم په هکله یو له بل څخه پو ښتنې وکړي.

ارزونه:

- ایا کولی شئ د تلبیې محتوی په خلاصه ډول ووایئ؟

ښاغلی ښوونکی! په فعالیت کې د زده کوونکو سره مرسته وکړئ.

(c) ketabton.com: The Digital Library

شپږ ویشتم لوست

هغه عملونه چې په احرام کې جواز نلري

هدف: د هغو عملونو پیژندنه چې وروسته له احرام څخه یې کول روانه دي.

۱. د هغه عمل سرته رسول چې د شرعې له مخې ګناه وي.
۲. جنګ کول، او داسې کلمې په خوله راوړل چې د مخاطب د خپګان سبب کیږي.
۳. ښکار کول او ښکاري ته دښکار لار ښوونه کول.
۴. نارینه ته د ګنډل شویو جامو اغو ستل.
۵. د خوشبویي استعمالول.
۶. نارینه ته د سر پټول.
۷. د بوټو په پښو کول چې ښنګري پټ کړي .
۸. د وینښتانو غوڅول یاله بیخه ایستل.
۹. د نوکانو پرې کول.
۱۰. په خوشبویي سره د سر، ږیرې اوځان پرېمنځل.(غسل کول او د ځان مینځل د صابون له استعماله پرته روا دي).
۱۱. د رنګه جامواغوستل.
۱۲. جنسی مقاربت او هغه څه چې د مقاربت حکم لري.

د زده کوونکو هڅونې:

❖ زده کوونکي دې په پورتنیو شیانو کې مباحثه وکړي.
❖ د احرام حالت دې په ژبه بیان او بیا دې تمثیل کړي.

ارزونه:

ایا کولی شئ په احرام کې د ناروا اعمالو نومونه واخلئ؟

ښاغلی ښوونکی! د احرام حالت زده کوونکو ته عملاً وښیئ!

(c) ketabton.com: The Digital Library

اووه ويشتم لوست

د حج ډولونه

هدف: د حج د ډولونوسره آشنايي.

حج په څو ډوله دی؟

حج په درې ډوله دی:

الف : افراد حج. ب: تمتع حج. ج: قِران حج.

څوک چې حج کوي اختيار لري چه له دې درې ډوله حج څخه د يوه ډول حج نيت وکړي.

الف_ افرادحج: افراد د يوائې توب په معنا دی. افراد حج هغه دی چې حاجي يوائې د حج د اداءکولو احرام (نيت) وکړي

ب_ تمتع حج: تمتع د ګټې اخيستنې په معنادی. اوتمتع حج هغه دی چې حاجي په بيل بيل احرام سره عمره او حج دواړه اداءکړي .

ج: قِران حج: قِران د يو ځای کولو (پيوستون) په معنا دی او قِران هغه حج دی چې حاجي د حج اوعمرې دواړو نيت په يوه احرام کې وکړي په دې صورت کې حاجي د عمرې له اداء کولو څخه وروسته ځان نه شي حلالولی پس ځرنګه چې په دې حج کې تکليف زيات دی اجر يې هم خورا درونډ دی.

د زده کوونکو هڅوني:

- ❖ زده کوونکي دې د درس متن په پټه خوله مطالعه کړي.
- ❖ د درس په محتوی کې دې يو له بل څخه پو ښتنې وکړي.

ارزونه:

- حج په څو ډ وله دی او د تمتع او قِران حج څه توپيرلري ؟ بيان يې کړئ!

ښاغلي ښوونکی!دحج دوه ډولونه بيل بيل په ساده ژبه بيان کړئ!

(c) ketabton.com: The Digital Library

اته ویشتم لوست

عمره

هدف: د عمرې له احـــکامـــو ســــــره اشــــــنايي.

عمره څه ډول عبادت دی د اداء طريقه يې څه ډول ده اوپه کوم ځای کې اداء کېږي؟

عمره هغه عبادت دی چې په بيت الله الحرام کې اداء کيږي او څلور مناسک لري.

١- احرام: احرام په عمره کې شر ط دی.

٢- طواف: طواف دعمرې رکن دی.

٣- د صفا اومروا تر منځ سعې کول واجب دي.

۴- وروسته له سعې څخه د سر خريل، يا لنډول هم واجب دي.

عمره په ټول عمر کې يوځل سنت ده، حتی د ځينو علماوو په نزد واجب ده. په دی بايد پوه شئ چې د عمرې احرام د حج د احرام په څيردی نو که له چا څخه د عمرې په احرام کې داسې عمل صادر شي چې د حج په احرام کې د ځاروي حلالول لازموي په عمره کې هم د دم (حلالې) د لازميدو موجب کيږي.

د حج او عمرې توپير دا دی چې حج په ټاکلي وخت کې ادا کيږي ولې عمره ټول کال اداء کيدای شي يواځې د عرفې او له عرفې څخه وروسته په نورو څلورو ورځو کې د عمرې ادا کول مکروه دي.

د زده کوونکو هڅوني:

- ❖ عمره څه رنګه عبادت دی په دې هکله دې خبرې وکړي.
- ❖ د عمرې د مناسکو په هکله په ګروپې ډول سره مباحثه وکړئ!

ارزونه:

- د عمرې ترتيب په خپله ژبه ووايئ!

ښاغلی ښوونکيه! دا درس په يو داسې مقدمې باندې چې د درس د مدخل حيثيت ولري پيل کړئ!

نوټ: عمره په لغت کې د ملاقات په معناده.

(c) ketabton.com: The Digital Library

نهه ویشتم لوست

د ښځو لپاره دحج ځانګړي احکام

هدف: د حج د هغـــــو احــکامــو پیژندنه چې په ښځینوو پــورې خاص دي.

د حج زیات احکام نارینه او ښځینه په یوه ډول سره اداءکوي ولې په ځینې ځایونوکې ښځینه احکام نسبت نارینه وو ته څه توپیر لري چې په هغو کې د ښځې د طبعیت رعایت شوی دی او هغه دا دي:

۱- ښځې ته دګنډل شویو جامو اغو ستل روا دي.

۲- ښځې ته لازمه ده چې په احرام کې خپل سرپټ کړي.

۳- په لوړ اواز سره باید تلبیه ونه وایي.

۴- ښځې سرنه خریي بلکې یوازې د ویښتانو سرونه اخلي.

۵- په طواف کې د اوړو له خوځولو څخه ډډه کوي یوازې په صفا او مروا کې د سعې کولو په وخت کې شنو نښو ته لنډ په خپل تګ کې څه چټکتیا راولي.

د زده کوونکو هڅوني:

❖ د درس حاصل دې په خپلو ژبو سره ووایي.

❖ د درس دمحتوی په هکله دې خبرې وکړي.

ارزونه:

ایا زده کوونکي د درس په محتوی باندی پوه شوي دي؟

ښاغلی ښوونکی! د حج د احکامو د تدریس په وخت کې ستاسې پوره معلومات او مطالعه حتمي ده.

(c) ketabton.com: The Digital Library

د نبوي مسجد زيارت

هدف: د نبوي مسجد ارزښت پيژندنه او د پيغمبر صلى الله عليه وسلم د قبر د زيارت كولو آداب زده كول.

مدينه منوره د رسول الله صلى الله عليه وسلم د هجرت كور دى، د مدينې منورې اوسيدونكي انصار او هلته ورغلي مسلمانان مهاجر بلل كيږي.

كله چې رسول الله صلى الله عليه وسلم مدينې منورې ته مهاجر شو، له هر څه نه وړاندې يې مسجد آباد كړ چې په (مسجد النبوي) باندې يادېږي.

رسول الله صلى الله عليه وسلم د مسجد النبوي، مدينې منورې او انـــصارو ډېـــر فضايل بيان كړي دي. په يو حديث كې هغه مبارک ويلي دي : زما په مسجد كـــې يـــو لمونځ له مسجد حرام پرته نورو مسجدونو كې لمانځه باندې زر برابره غوره دى .

د رسول الله صلى الله عليه وسلم قبر هم د مسجد النبوي په منځ كې راغلى دى .

رسول الله صلى الله عليه وسلم فرمايلي: زما د منبر او كور تر منځ ځاى د جنت له باغچو څخه يوه باغچه ده .

د پيغمبر صلى الله عليه وسلم د قبر تر څنګ د مسلمانانو د لومړي او دوهم خليفه ابوبكر صديق او عمرفاروق رضي الله عنهما قبرونه دي. د همدې له پاره مسلمانان مكـــې معظمې ته له رسيدو مخكې او يا كله چې په مكه معظمه كې د حج مراسم پاى ته ورسوي د نبوي مسجد د زيارت له پاره مدينې منورې ته ځي. په نبوي مسجد كـــې لـــه لمانځـــه وروسته د رسول الله صلى الله عليه وسلم ، ابوبكر صديق او عمر فاروق رضي الله عنهمـــا قبرونو ته هم ځي او مسنون زيارت كوي.

پر دې برسيره په مدينه منوره كې د قباء مسجد، ذوالقبلتين مسجد، د احد غر، د خندق د غزا ځاى او داسې نور تاريخي ځايونه هم شته ، چې په ليدو يې ايمانونه تازه كيږي.

د هر مسلمان په زړه كې مدينه منوره د مكې معظمې په څير ځاى لري او تل يـــې ليدلوتـــه ليوا ل وي.

د زده كوونكو هڅوني:

زده كوونكي دې په مدينه منوره كې د اسلام د تاريخي ځايونو په اړه يو له بل څخه پوښتنې وكړي

ارزونه: د مسجد النبوي فضيلتونه وواياست!

يادونه: كله چې رسول الله صلى الله عليه وسلم وفات شو نو د خپل كور د عايشې بي بي په كوټــه كـــې خاورو ته وسپارل شو، بيا وروسته مسجد پراخه كړى شو او د پيغمبر صلى الله عليه وسلم كور هم پكـــې راغى، نو اوسنى قبر د هغه مبارک پخوانى كور او د عايشې بي بي كوټه ده.

(c) ketabton.com: The Digital Library

پوښتنې

۱- حج تعریف کړئ!

۲- له حج څخه د انکار کونکي حکم بیان کړئ!

۳- د حج شرطونه تو ضیح کړئ!

۴- دحج واجبات بیان کړئ!

۵- دحج فرضونه بیان کړئ!

۶- احرام تعریف کړئ!

۷- داحرام څرنګوالی بیان کړئ!

۸- هغه عملونه چې په احرام کې جواز نه لري بیان کړئ!

۹- دحج ډولونه ووایئ!

۱۰- آیا په حج کې د ښځینه حاجیې لپاره خاص احکام شته بیان یې کړئ!

۱۱- د محمد (ص) د قبر زیارت کولو په هکله مو خپل معلومات ولیکئ!

۱۲- عمره تعریف کړئ!

(c) ketabton.com: The Digital Library

دریم فصل

یودېرشم لوست

اخلاق

هدف: زده کوونکي د اخلاقو په معنا پوهول او په دی هکله یو عام نظر ورکول.

اخلاق یعني څه؟ ښه خویونه کوم دي او بد خویونه څه ته وايي؟

په تیرو ټولګیو کې موځینې موضوعګانې د اخلاقو په هکله ولو ستلې دهغوی څخه مو د اسلامي سلوک(کړووړو) په باره کې څه معلومات لکه:(د سلام ادبونه ،د مور او پلار، ښوونکی، مشرانو، خپلوانو او ګاونډیانو حقونه، دروغتیا ارزښت، د بدو عادتونو څخه ځان ساتنه اوداسی نور تر لاسه کړل اوس غواړو لومړی د اخلاقو په هکله له یوه عام نظر سره اشنا شو تر څود نویو درسونو لپاره مو اساس او بنیاد وګرځي او بیا ځینې اخلاقي موضوعګانې تر بحث لاندې و نیسو:

اخلاق یعنی څه؟

اخلاق: (په انساني نفس کې هغه فطري (طبیعي) قوه ده چې په ډیر ه اسانی سره ښه یا بد عملونه ورڅخه صادریږی) که ښه عملونه ورڅخه صادر شي د ښواخلاقو اوکه بد عملونه ورڅخه صادر شی د بد خوی په نامه یادیږي د محمد صلی الله علیه وسلم په یوه حدیث کې ګناهونو ته ناوړه اخلاق (بدخویونه) ویل شوي دي او ورڅخه معلومیږي چې د انسان په فطرت (طبعیت) کې دا توان شته چې ښه عملونه یا بد عملونه وکړي. اسلامي شریعت داڅرګنده کړې ده چې د اسلامي فرایضو اداکول ، اوله ګنا هونو څخه ځان ساتل انسان په ښو خویونو عادت کوي.

همداراز له الله تعالی څخه ویره لرل د ښوخویونو اساس ګڼل شوی دی نو دیوه مسلمان غوره او ښه اخلاق دا دي چې د الله تعالی څخه ویره ولري، د هغه د احکامو پیروي وکړي او له ګنا هونو څخه ځان و ساتي. ځکه کوم مسلمان چې د الله تعالی د فرایضو په اداکولو، له ګناهونو څخه په ځان ساتنه بریالی شي نوښه خویونه لکه، حلم، تواضع، صله رحمي، د مسؤلیت احساس، محبت، شجاعت، سخاوت او نور په کې وده کوي او شخصیت یي له بدوخویونو لکه:کینه، دښمني، بخل، غیبت، خیانت، حرص او داسې نورو څخه خوندي پاتې کیږي.

د زده کوونکو هڅونې:

زده کوونکي دې د درس د محتوی په هکله یو له بل څخه پو ښتنی وکړي.

زده کوونکي دې دښو خویونو داساس په هکله خبرې وکړي.

ارزونه: د اسلام په سپیڅلي دین کې ښه خویونه کوم دي؟

(c) ketabton.com: The Digital Library

دوه دیرشم لوست

دزړه اصلاح

هدف: د زړه د پاکوالي د ګټو سره اشـــــــــنايي.

پوهيږو چې مونږ دنده لرو چې په الله تعالى ايمان ولرو او دايمان هدف مو دادى چې بايد زمونږ زړونه يواځې په يوه الله تعالى پورې تړلي وي او اراده او عمل مو دالله تعالى له امرونو سره موافق وي همداراز په ټولو عبادتونوکې زمونږ د زړه د پاکووالي اثر پروت دى. د مثال په توګه لمونځ د الله تعالى څخه د ويرې خوى په مونږ کې زياتوي، نو مونږ له بدو او بې حيا کارونو څخه منع کوي، زکات زمونږ زړونه له حرص، بخل او بې رحمۍ څخه پاک ساتي؛ روژه په موږ کې د حلم او حوصلې خوى پياوړي کوي؛ او د فقيرانو له حال څخه مو خبروي. لنډه دا چې اسلامي عقيده او عبادتونه هر يو زمونږ د زړونو په پاک ساتلو کې اثر لري او دا زمونږ اسلامي او انساني دنده (وظيفه) ده چې الله تعالى په يووالي سره وپيژنو؛ او امرونه يې پر ځاى کړو ترڅو زمونږ باطني شخصيت پاک او پياوړى شي او د رواني (روحي) ناروغتياوو څخه خوندي شو همدا راز له اخلاقي ناروغتياوو لکه کبر، بخل، حرص، حسد، خيانت او داسې نورو څخه مو زړونه پاک او خوندي وي، په يوه مبارک حديث کې راغلي دي (په بدن کې د غوښې يوه ټوټه ده که هغه اصلاح شي نو ټول بدن به اصلاح وي او که فاسده شي نوټول بدن ورڅخه فاسديږي او دا ټوټه زړه دى) نوبايد زړونه اوذهنونه موله بدو فکرونو اوخويونو څخه پاک وي ترڅو مو عملونه اصلاح شي.

د زده کوونکو هڅوني:

❖ زده کوونکي دې درس په پټه خوله مطالعه کړي.

❖ د درس د محتوى په هکله دى يو له بل څخه پو ښتنې وکړي.

ارزونه:

- په الله تعالى باندې ايمان، او عبادتونه د کومې موخې لپاره په مونږ فرض دي او څه ګټې لري؟

(c) ketabton.com: The Digital Library

درې دېرشم لوست

د ټولنې د افرادوحقوق

هدف: د ټـــــولنـــــی د افرادود حقونو پېژندنه.
د ټولنې دغړيو حقوق څوک بيانولی شئ؟

د ټولنې د غړيو حقوق په دوه بيلا بيلو ډولونو ويشو او تر څيړنې لاندې يې نيسو:
الف: د مسلمانانو حقوق.
ب: د ټولنې د نورو غړيو حقوق.

هر مسلمان په بل مسلمان باندې ځينې ځانګړي حقوق لري. دا حقوق د خپلوۍ (قرابت) په اصل نه دي ولاړ بلکې د دې حقونو د اثبات لپاره يوازې د دين يووالی کفايت کوي، ځکه چې په مسلمان خپل دين ګران دی نو د خپل دين خاوندان هم بايد ورباندې ګران وي او د هغوی خوشحالي او سوکالي خپله سوکالي وګڼـــي، د هغوی غم او خپګان خپل غم او خپګان وبولي. مسلمان چې کوم شی د خپل ځان لپاره ښه ګڼی د خپل مسلمان ورور لپاره د هم وغواړي. او څه چې ځان ته نه خوښوي، د بل مسلمان لپاره يې هم نه خوښوي.

دا خصلت د مسلمان لپاره د ايمان لويه نښانه ګڼل شوې ده په يوه مبارک حديث کې راغلي دي چې يو مسلمان په بل مسلمان باندې حقونه لري چې ځينې يې دا دي.

١– يو له بل سره نيکي کول.
٢– د ګنهګار لپاره د الله تعالی هدايت او مغفرت غو ښتل.
٣– هغه څوک چې له تا سره يې بد کړي وي ور سره ښه کول.
۴– د يو مسلمان د بل مسلمان سره مينه لرل.
۵– د محتاج سره مرسته کول.
٦– د مشر مسلمان درناوی کول.

(c) ketabton.com: The Digital Library

٧- په کشر مسلمان باندې شفقت کول.

٨- له خپل بل مسلمان ورور سره خیانت نه کول.

٩- بل مسلمان ورور په بده نه یادول.

١٠- دبل مسلمان غیبت نه کول.

١١- په بل مسلمان باندې بد ګماني نه کول.

١٢- په غم او ښادۍ کې دبل مسلمان سره ځان شریک ګڼل.

١٣- مسلمانان جنګ ته نه هڅول بلکې تر منځ یې سوله غوښتل.

ب: د ټولنې د نورو افرادو حقوق:

مسلمان دیني او عقیدوي دنده لري چې د ټولنې د ټولو غړیو سره که څه هم اسلامي عقیده ونه لري لاندې امرونه مراعات کړي.

١- د دوی سره په معامله کې خیانت نه کول.

٢- په عدلي قضیایاوو کې ورسره عدالت کول.

٣- په مال او ناموس یې تیری نه کول.

٤- د دوی په عقیدوي امورو باندې چې د اسلامي شریعت سپکاوی په کې نه وي تېری نه کول.

٥- د دوی سره به داسې کړنه کیږي چې د اسلامي شریعت سره مخالفت په کې نه وي.

د زده کوونکو هڅوني:

- ❖ زده کوونکي دې پورتنی متن د ښوونکي د شرحې څخه وروسته په پټه خوله مطالعه کړي.
- ❖ زده کوونکي دې په ګروپي ډول د درس د محتوی په هکله یو له بل سره بحث وکړي.

ښاغلی ښوونکی !

زده کوونکو ته دنده ورکړئ چې په تو لګي کې دې د پورتنیو حقونو په هکله د خپلې پو هې سره سم خبرې وکړي.

(c) ketabton.com: The Digital Library

(c) ketabton.com: The Digital Library

څلور دیرشم لوست

یو له بل سره مرسته کول

هدف: د مرستې سره مینه پیدا کول.

مرسته څه ته وایی؟ مرسته کول څه کټې لري؟ مونږ یو د بل سره ولې مرسته کوو؟

پوهیږو چې د مسلمانانو ټولنه لکه یو جسد داسی ګڼل شوې ده. او افرادیې د جسد د غړیو حیثیت لري کله چې یوغړی درد من شي ټول ځان ورسره نا ارامه کیږي.

نو مسلمانان په ټولنه کې په غم او ښادۍ کې سره شریک دي او دنده لري چې خپل ځان د ټولنې د افرادو په غم او خو شحالۍ کې شریک وګڼي. د ټولنې د محتاج فرد سره مرسته وکړي، که چیرې د مرستې کولو توان نه لري نو د هغه په درد کې دې ځان شریک وبولي او په ډیرو خوږو خبرو دې ورته تسلي ورکړي او په دې د پوه کړي چې د مسلمانانو درد شریک دی. هغه مسلمان چې نورو ته یې د مرستې لاس اوږد کړی وي الله تعالی دده مرستندوی دی دا مطلب په لاندې مبارک، حدیث کې بیان شوی دی (تر څو چې یو مسلمان د بل مسلمان ورور په مرسته کې وي الله تعالی د هغه مرستندوی دی).

قرآن عظیم لارښوونه کړې ده چې (هره نیکي لس چنده ثواب او اجرلري) نو د مرستې کولو ثواب لږ تر لږه لس چنده دی. دا د یوه مسلمان نیک بختي بلل کیږي چې د نورو مرستې ته یې لاس او ږد نه وي او له نورو سره په مرسته کولو لګیاوي.

د زده کوونکو هڅوني:

- ❖ زده کوونکي دې د درس متن پوره مطالعه کړي بیا دې د هغه مطلب ووایي.
- ❖ زده کوونکي دې د مسلمانانو ورونو د مرستې په هکله یو، یو مثال ووایي.

ښاغلی ښوونکی! د درس محتوی په ډیره ساده ژبه سره شرحه کړئ! او دزده کوونکو څخه وغواړئ! چې په دې هکله خپل نظرونه څرګندکړي او تا سې په اصلاح کې ورسره مرسته وکړئ!

(c) ketabton.com: The Digital Library

پنځه دیرشم لوست

مساوات په اسلام کې

هدف : په اسلام کې د مساوات د اهمیت پیژندنه.
مساوات یعنی څه ؟ د مساوات ارزښت څه دی؟

مساوات د برابرۍ په معنادی.

په اسلام کې ټول انسانان د هر قوم، نژاد رنګ او هر ځای چې وي په اسلامي او انساني حقونو کې سره برابر دي.

وايي: د مخزوم د قبيلې يوې ښځې غلا کړې وه. د شريعت په حکم د هغې لاس پرې کول وو، خو ځينو اصحابو داسې فکر کاوه چې که د دې ښځې لاس د غلا په وجه پرې شي دا قبيله به دا کار د ځان لپاره ډير شرم او رسوايي وګڼي او زياته به خفه شي له بلې خوا محمد صلى الله عليه وسلم د دې قبيلې سره خپلوي لري نوښه به دا وي چې د محمد صلى الله عليه وسلم په وړاندې يې شفاعت وشي ښايي په هغې باندې حد جاري نه کړي.

نو اسامه (رضي الله عنه) يې محمد صلى الله عليه وسلم ته واستاوه تر څو يې شفاعت وکړي او هغه وبښل شي. اسامه(رضي الله عنه) وويل: کله چې محمد صلى عليه وسلم ته ورغلم او موضوع مې ورته عرض کړه؛ نو د رسول الله صلى الله عليه وسلم په مبارکه څيره کې د قهر او غضب نښانې ښکاره شوې او ويې ويل: چې (د الله تعالى له حدودو څخه په يو حد کې شفاعت کوئ!) و دريد او ويې ويل: (هغه خلک چې له تاسې د مخه يې ژوند کاوه له دې سببه هلاک شول چې کوم شريف او قوي سړي به غلا وکړه؛ نو هغه ته به يې ښښنه کوله او که کمزوري او ناتوان سړي به غلا وکړه په هغه باندې به يې حد جاري کاوه. په الله تعالى مې سوګند که زما لور فاطمه غلا وکړي لاس به يې پرې کړم) له دغې پيښې څخه په ډاګه ثابتيږي چې اسلام د مساوات او عدالت دين دی. او ټول خلک د دې دين د احکامو او انساني حقونو په وړاندې برابر دي.

د زده کوونکو هڅوني:
زده کوونکي دې درس په پټه خوله مطالعه کړي.
د درس دمحتوى په هکله دې مباحثه وکړي.

ارزونه: آيا زده کوونکي د درس محتوى په خپله ژبه ويلى شي؟

ښاغلی ښوونکی! د دې متن په رڼا کې زده کوونکو ته د مساوات په باره کې پوره معلومات ورکړئ!

شپږ دېرشم لوست

امانت

هدف : د امانتدارۍ او امانت لرني له مفهوم سره اشنايي.
امانت څه ته وايي؟ د امانت په اړه زمونږ دنده څه ده ؟

د مسلمان ديني دنده ده چې امانت خيانت نه کړي يعني که چا کوم شی د ساتنې يا ګټې اخيستنې لپاره ورکړی وي پرته له دې چې هغه زيانمن کړي خپل څښتن ته يي وسپاري.
امانت په دوه ډوله دی:
١– خاص امانت.
٢– عام امانت.

١– خاص امانت: که يو شخص بل ته يو شی د ساتنې يا ګټې اخيستنې لپاره ورکړي دا شی د هغه بل سره خاص امانت دي.

٢– عام امانت: ځيني داسې شيان دی چې ګټه يي عامه وي او ډير افراد ورسره حقوقي تعلق لري داسې شيان د عام امانت په نامه سره ياد يږي. د مثال په توګه درسي کتاب چې زيات خلک ورڅخه ګټه اخيستلی شي يا يي اخلي د هغه زده کوونکي سره چې په لاس کې يې لري عام امانت دی.

همداراز د داسې دندې په غاړه اخيستل چې ګټې يې ټولنې ته رسيږي عام امانت بلل کيږي ددې اصل په بنا د ټولو حکومتي، عامو چارو لکه د ښوونې او روزنې چارې، قضايي چارې او د داسې نورو عامو چارو په غاړه اخيستل يو عام امانت بلل کېږي د عام امانت څخه بايد داسې ګټه پورته کړای شي چې د هغه اصلي ما هيت ته په کې زيان ونه رسيږي د مثا ل په توګه څوک چې د ښوونې او روزنې دنده په غاړه لري، ښوونځی، زده کوونکي، درسي کتابونه، د درسونو محتوی دا ټول دده سره امانت بلل کيږي او د خپل توان سره سم بايد ځان د دې ټولو امانتونو د ساتنې امين وګڼي.

په يو مبارک حديث کې راغلي دي:(لَا إِيمَانَ لِمَنْ لَا أَمَانَةَ لَهُ) کامل نه دی ايمان د هغه چا چې امانت نه لري.
يعني امانت داري د ايمان يوه څانګه ده څوک چې دا خوی نه لري دايمان يوه څانګه يې کمه ده.

د زده کوونکو هڅوني:
❖زده کوونکي دې د خاص او عام امانت د مفهوم په هکله يو له بل سره خبرې وکړي.
❖ دولتي دندې کوم امانت دی په خپلو ژبويې بيان کړئ!

ارزوني: ايا زده کوونکي د امانت په مفهوم پوه شوي دي؟
امانت په څو ډوله دی د عام امانت له پاره يو مثال راوړئ!

ښاغلی ښوونکی! د امانت د مفهوم د موضوع ټول اړخونه په ساده ژبه سره پوره تو ضيح کړئ!

(c) ketabton.com: The Digital Library

اووه دېرشم لوست

بد عادتونه

هدف: دبدو عادتونو پيژندنه او ورڅخه د ځان ژغورنه.
عادت څه ته وايي ؟ بد عادتونه کوم دي؟ د بدو عادتونو زيان څه دي؟

اکتسابي[1] خوی ته عادت وايي يعنی هغه خوی چې فطری نه وي عادت بلل کيږي عادت د يوه کار او عمل له تکرار څخه په انسان کې ځای نيسي اوفطري اړخ نه لري نو کيدای شي انسان هغه عادت چې ډيره زمانه ورباندې نه وي تيره شوې هير کړي ولې داهم کيدای شي چې يو عادت يې د ډيرې زمانې په تيريدو سره د شخصيت جزء وګرځي او په انسان کې د دويم طبعيت ځای پيدا کړي. انسان د عقل په حکم په دې مکلف دی چې خپل انساني فطرت او شخصيت په ښو او انساني خويونواوخصلتونو عادت او پياوړی کړي له بدو عادتونو او هر هغه شي چې عقلي توازن، جسمي توان ته يې زيان رسوي ترک کړي. اسلامي شريعت له همدې سببه هغه عادتونه چې د انسان عقلي توازن او جسمي توان له منځه وړي حرام ګرځولي دي.

لکه: د شرابو څښل په قرآنکريم کې منع شوي دي، د شرابو څښل په خپل ځان او حيثيت باندې خورا لوی تېری دی ، ځکه چې له يوې خوا د شرابو د څښلو له امله انسان د ښو او بدو تر منځ توپير نه شي کولی، او له بلې پلوه د شرابو څښل په مال کې اسراف کول او په خپل لاس د هلاکت کندې ته د ځان غورځولو په معنی دی چې دا دواړه داسلام له نظره حرام دي.

د زده کوونکو هڅونې:

- ❖ زده کوونکي دې د شرابو په بد اثر باندې خبرې وکړي.
- ❖ د عادتونو او فطري خويونو تر مينځ فرق بيان کړئ!

ارزونه:

آيا د طبيعي خويونو او عادتونو ترمينځ فرق کولی شئ؟

ښاغلی ښوونکی! په ټولنه کې د بدعادتونو د ناوړه اغيزو په اړه معلومات ورکړئ.

---

[1] اکتسابي: کسب کړی شوی.

(c) ketabton.com: The Digital Library

دخانيات او بد عادتونه

هدف: د دخانياتو دضررونو پيژندنه او له هغو څخه ځان ساتل.

د چرسو، چلم، سگرټو څکول او نسوار کول دا هغه بد عادتونه دي چې د انسان عقل، روح او بدن ته ډير زيات زيان رسوي عقلاني قوه کمزورې کوي، روحي گډوډې پيدا کوي، حنجره، ځيگر، غابنونه، هضمي، تنفسي او د ماغي جهازونه ورڅخه زيانمن کيږي. د وينې په دوران هم ناوړه اغېزه کوي په داسې بدو عادتونو اخته کسان د ژوندانه له ټولو نيکو ارزوگانو څخه محروم وي او د دغه بد عادت له امله په فکري، عقلي او جسمي لحاظ کمزوري کيږي. له نيکمرغه او په خپلو متو ولاړ ژوند څخه بې برخې وي له همدې کبله دغه بد عادت د اسلام په مبارک دين کې حرام ښودل شوی دی. لکه چې محمد صلي الله عليه وسلم فرمايلي دي: (هر هغه شی چې نيشه يا سستي راولي حرام دي)اوديوبل مبارک حديث مفهوم دی چې هرنشه راوړونکی شی شراب دي اوشراب حرام دي، هرهغه شی چې ډيريې نشه راولی نودهغولږ هم حرام دي.

د زده کوونکو هڅونې:

- زده کوونکي دې د دخانياتو په بد اثر باندې خبرې وکړي!
- د دخانياتو زيانونه دې په خپلو ژبو بيان کړي!

ارزونه:

د پورتنيو بدو عادتونو په هکله کوم حديث شريف ويلی شئ؟

(c) ketabton.com: The Digital Library

نهه دېرشم لوست

نظافت

هدف: د نظافت او پاکوالي له ګټوسره اشنايي.

د اوداسه او غسل احکام مو په تېرو ټولګيو کې وپيژندل دلته يو ځل بيا د نظافت په عامو ګټو رڼا اچوو:

په يو مبارک حديث کې راغلي دي چې (پاکوالی دايمان جز دی) څوک چې د ځان پـه پاکوالي کې کوښښ نه کوي اسلامي شخصيت يې کمزوری او د اسلامی اخلاقو څخـه پوره برخه نه لري. علماوو ويلي دي چې په بدن کې واړه واړه ســوري دي د خيـرو او خولو په سبب بنديږي او د ناروغۍ لامل ګرځي، خو که چېرې خپل بدن او جامې پــاکې وساتو له دغو ناروغيو څخه خوندي پاتې کيږو له همدې سببه د اسلام په روښانه دين کې پاکوالی کله فرض، کله سنت اوکله مستحب دی.

د مسواک استعمالول، د نوکانو پرېکول او داسې نور زمونږ د پيغمبرصـــلی الله عليــه وسلم سنت دي.

نو که څوک نظافت نه مراعت کوي سربيره پر دې چې ګنهګاريږي، په ناروغيو هم اخته کيږي لنډه دا چې د ځان، جامو اوکور، پاک ساتل د هر مسلمان دينی دنــده ده څوک چې دا ديني دنده نه تر سره کوي ګنهګاريږي د خلکو په منځ کې به بې وقاره وي او احترام به يې نه کېږي.

د زده کوونکو هڅونې:

- ❖ زده کوونکي دې د نظافت ګټې په خپلو ژبو سره بيان کړي.
- ❖ هر زده کوونکی دې د نظافت يوه، يوه ګټه ووايي.

ارزونه:آيا يو زده کوونکی د نظافت په باره کې څودقيقې خبرې کولی شي؟

ښاغلی ښوونکی! د درس محتوی په ساده ژبه پوره توضيح کړئ!

(c) ketabton.com: The Digital Library

پوښتنې

۱. اخلاق تعريف کړئ!
۲. د اخلاقو د ارزښت په باره کې معلومات ورکړئ!
۳. د زړه د اصلاح په باره کې چې څرنګه پوهېږئ وليکئ!
۴. د زړه د اصلاح په باره کې د نبي کريم (صلى الله عليه وسلم) وينا بيان کړئ!
۵. د تعاون او مرستې د ارزښت او فايدې په هکله معلومات ورکړئ!
۶. د امانت مفهوم واضح کړئ!
۷. د عام امانت مفهوم واضح کړئ!
۸. د اسلامي ټولنې د افرادو د حقوقو په باره کې معلومات ورکړئ!
۹. د غير مسلمان د حقوقو په باره کې معلومات ورکړئ!
۱۰. د مساوات مفهوم بيان کړئ!
۱۱. هغه حکايت چې د مساوات په باره کې مو ويلئ دی بيان کړئ!
۱۲. عادت تعريف کړئ ايا عادت طبعي منشأ لري؟
۱۳. د بدو عادتونو له جملې څخه ځينې بيان کړئ!
۱۴. د نظافت ګټې بيان کړئ!

(c) ketabton.com: The Digital Library

Get more e-books from www.ketabton.com
Ketabton.com: The Digital Library